

Załącznik do Uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Sieradzu

z dnia.....2013 r.

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SIERADZU

ZA 2012 R.

Prezydent Miasta
Sieradz

Jacek Walczak

Dyrektor MOPS
w Sieradzu

Krzysztof Bejmert

Sieradz, 2013 rok

SPIS TREŚCI:

	strona
1) Wstęp	3
2) Finansowanie pomocy społecznej w Sieradzu	7
3) Realizacja pomocy społecznej - formy pomocy zadań własnych i zleconych	12
4) Pomoc społeczna na rzecz różnych środowisk	21
5) Realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	32
6) Podsumowanie	36
Załącznik	
7) Sprawozdanie z realizacji w 2012 r. „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sieradza na lata 2006-2013”	43

Rozdział I

WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie ich do życiowej samodzielności i integracji ze środowiskiem. Realizacja tych celów odbywa się głównie poprzez świadczenie pracy socjalnej oraz przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

Praca socjalna - jako forma wsparcia ma na celu przeciwdziałanie skutkom pojawiających się zagrożeń związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny lub jej członków i może być prowadzona w oparciu o **kontrakt socjalny**, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno - zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć umacnianiu rodziny.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownik socjalny podejmując współpracę ze środowiskiem, diagnozuje najpierw sytuację oraz określa plan pomocy na jego rzecz, który umożliwiłby usamodzielnienie rodziny czy osoby, tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną, doprowadzającą do zjawisk społecznie niepożądanych. Działania podejmowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Zasady i tryb udzielania świadczeń z pomocy społecznej regulują przepisy ustawy o pomocy społecznej. **Prawo do świadczeń z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, które spełniają kryterium dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności podanej**

w art. 7 wyżej wymienionej ustawy, takich jak: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm i narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy czy klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Należy zaznaczyć, że kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej jest zróżnicowane w zależności od struktury rodziny. Do 30 września 2012 r. wynosiło ono w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 477 zł, a w przypadku rodziny - 351 zł na osobę w rodzinie.

Z dniem 1 października 2012 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r., w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 823) zgodnie z którym uległ podwyższeniu próg dochodowy, którego spełnienie umożliwia korzystanie z pomocy społecznej. Wynosi on 456 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub w przypadku osoby samotnie gospodarującej 542 zł. Zmiana taka była konieczna, ponieważ kwoty kryteriów stały się niższe od wysokości minimum egzystencji, co w praktyce oznaczało, że osoby mające dochód na poziomie tego minimum nie miały prawa do zasiłku z pomocy społecznej.

Wyższe progi spowodowały też podwyższenie wysokości niektórych świadczeń. Dotyczy to przede wszystkim zasiłku stałego, którego wysokość wzrosła z 444 zł do 529 zł.

Dzięki podwyższeniu kryterium dochodowego (po raz pierwszy od 2006 r.) więcej osób będzie mogło skorzystać nie tylko ze świadczeń pieniężnych, ale i innych form wsparcia, np. usług opiekuńczych czy bezpłatnego posiłku. Prawo do ostatniego przysługuje, gdy osoba lub rodzina ma dochód nieprzekraczający 150 % progu obowiązującego w pomocy społecznej.

Dodać należy, że w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych środków finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczeń niepieniężnych. Również brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia czy nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia

odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednym z głównych realizatorów zadań w zakresie pomocy społecznej na terenie miasta Sieradza.

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu realizował bardzo szeroki zakres zadań, wynikający nie tylko z ustawy o pomocy społecznej, ale również ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o świadczeniach rodzinnych czy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Przyjęto do realizacji nowe zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz.887 ze zm.). Zatrudniony asystent rodziny rozpoczął pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W roku ubiegłym, po raz kolejny, wyznacznikiem celów i kierunków działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu była też „Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sieradza na lata 2006 - 2013”. Dokument ten określa cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań pozwalające na wzmocnienie pozycji rodziny, zapewnienie rozwoju lokalnej społeczności poprzez aktywizację grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowaną we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Realizacja celów Strategii jest możliwa w szeroko postrzeganej współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, a także przy wsparciu i zaangażowaniu indywidualnych mieszkańców Sieradza w lokalną działalność społeczną. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ma wyznaczoną szczególną rolę w realizacji określonych w Strategii celów, a mianowicie jest samodzielnym realizatorem zadań, ale również koordynatorem i współrealizatorem działań koalicyjnych.** Sprawozdanie z realizacji "Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sieradza na lata 2006 - 2013" za 2012 r. stanowi odrębny załącznik do sprawozdania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz.182) wypłacał przewidziane świadczenia pieniężne, tj. zasiłek stały i okresowy oraz zasiłek celowy (świadczenie służące zaspokojeniu konkretnej potrzeby bytowej, np. zakup leków, opału, żywności). Osoby pobierające świadczenia zawierały kontrakty

socjalne. Podejmowano działania w kierunku aktywizacji osób do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej i wychodzenia z własnego problemu.

Rodzinom i osobom była udzielana pomoc społeczna w różnych formach, wzajemnie się uzupełniających, a mianowicie:

- a) **finansowa** (w formie zasiłków),
- b) **usługowa** (w formie żywienia, schronienia, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, pomoc opiekuńczo - wychowawcza oraz z zakresu profilaktyki i rehabilitacji - świadczona poprzez funkcjonujący Dom Dziennego Pobytu, Ośrodek Adaptacyjny, Świetlicę Środowiskową „Promyk”, Świetlicę Środowiskową „U Zaków”, Świetlicę Środowiskową „Monice” i Warsztat Terapii Zajęciowej),
- c) **specjalistyczna i poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne i pedagogiczne** głównie w ramach funkcjonującego w strukturze MOPS Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Klubie Integracji Społecznej),
- d) **pomoc w załatwianiu spraw klientów i reprezentowanie interesów podopiecznych** - szeroko rozumiana **praca socjalna**.

W 2012 r. kontynuowano dożywianie osób i rodzin na terenie miasta Sieradza w ramach realizowanego wieloletniego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", wprowadzonego ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. (Dz.U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.). Pomoc w zakresie dożywiania realizowana była w formie przygotowywania i wydawania posiłków (Jadłodajnia MOPS, szkoły i przedszkola) oraz wypłaty zasiłków celowych na żywienie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu udzielał również pomocy i wsparcia rodzinom w ramach realizowanej od 01 maja 2004 r. ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wpłacano zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Zaznaczyć należy, że dodatki przysługują jedynie rodzinie, która ma prawo do samego zasiłku rodzinnego, tj. spełnia kryterium dochodowe. Od 01 września 2006 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jedyną instytucją realizującą pomoc obywatelską w formie świadczeń rodzinnych dla mieszkańców Sieradza.

Poza dodatkami do zasiłku rodzinnego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, wypłacano zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne i pomoc finansową dla osób pobierających to świadczenie.

Od dnia 01 października 2008 r. MOPS w Sieradzu realizuje również zadania określone w ustawie z dnia 07 września 2007 r. o pomocy uprawnionym do alimentów.

Rozdział II

FINANSOWANIE POMOCY SPOŁECZNEJ W SIERADZU

Ogółem plan wydatków budżetowych MOPS Sieradz w 2012r. wynosił, z tego :	16.325.758,65zł
dział 851 - Ochrona zdrowia (zadania własne)	225.842,00zł
dział 852 - Pomoc społeczna, w tym:	16.099.916,65zł
- pomoc społeczna (zadania zlecone)	9.498.357,00zł
- pomoc społeczna (dofinansowanie Wojewody do zadań własnych)	2.069.650,00zł
- pomoc społeczna (zadania własne)	3.751.930,15zł
projekt współfinansowany ze środków EFS pn. „Uwierzyć w siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia” w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - ogółem, w tym:	779.979,50zł
- dotacja rozwojowa (środki unijne i wkład budżetu państwa)	698.081,65zł
- wkład własny JST	81.897,85zł
Wydatki wykonane w 2012 r. wyniosły ogółem:	15.979.549,10zł
z tego:	
- dział 851 - Ochrona zdrowia (zadania własne)	189.916,23zł
- dział 852 - Pomoc społeczna, w tym:	15.789.632,87zł
- pomoc społeczna (zadania zlecone)	9.378.212,96zł
- pomoc społeczna (dofinansowanie Wojewody do zadań własnych)	2.063.849,73zł
- pomoc społeczna (zadania własne)	3.739.778,66zł
- projekt współfinansowany ze środków EFS pn. "Uwierzyć w siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia" w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - ogółem, w tym:	607.791,52zł
- dotacja rozwojowa (środki unijne i wkład budżetu państwa)	542.878,47zł
- wkład własny JST	64.913,05zł
Środki nie wykorzystane w 2012 r. ogółem, z tego:	346.209,55zł
- dział 851 - Ochrona zdrowia (zadania własne)	35.925,77zł
- dział 852 - Pomoc społeczna, w tym:	310.283,78zł
- pomoc społeczna (zadania zlecone)	120.144,04zł
- pomoc społeczna (dofinansowanie Wojewody do zadań własnych)	5.800,27zł
- pomoc społeczna (zadania własne)	12.151,49zł
- projekt współfinansowany ze środków EFS pn. "Uwierzyć w siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia" w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – ogółem, w tym:	172.187,98zł
- dotacja rozwojowa (środki unijne i wkład budżetu państwa)	155.203,18zł
- wkład własny JST	16.984,80zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu zgodnie z planem na 2012 r. **realizując zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej wydatkował kwotę 12.046.714,77 zł** na wypłatę świadczeń w formie zasiłków, opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej, dopłaty 10% kosztów dzieci w rodzinach zastępczych, opłaty na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, opłaty za usługi opiekuńcze, opłaty za żywienie dzieci i młodzieży w szkołach i inną pomoc.

Wypłata świadczeń w formie zasiłków była realizowana w oparciu o 3 ustawy, tj. o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Struktura wydatków

I. Realizacja na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Ogółem świadczenia	3.011.028,30zł
Zadania własne (środki Urzędu Miasta), w tym:	1.823.292,57zł
- 10% kosztu pobytu dzieci w rodzinach zastępczych (umieszczonych po raz pierwszy w 2012 r.)	5.678,00zł
- zasiłki i pomoc w naturze	798.377,61zł
- zasiłki stałe	890,11zł
- opłaty za pobyt w DPS	850.267,65zł
- usługi opiekuńcze	103.194,00zł
- zasiłki okresowe i celowe, jako wkład własny JST przy realizacji projektu współfinansowanego ze środków EFS	64.885,20zł
Dofinansowanie Wojewody do zadań własnych, w tym:	1.114.635,37zł
- ubezpieczenie zdrowotne (zasiłki stałe)	52.349,20zł
- zasiłki okresowe	112.000,00zł
- zasiłki stałe	616.100,00zł
- program rządowy „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, w tym:	334.186,53zł
- zasiłki	313.540,00zł
- opłaty za dowóz posiłków	20.646,53zł
Zadania zlecone, w tym:	73.100,00zł
- wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej	3.000,00zł
- program rządowy - dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych	70.100,00zł

II. Realizacja na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych

Ogółem świadczenia zadania zlecone, w tym:	7.142.704,33zł
zasiłki rodzinne z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	6.944.003,89zł
- składki na ubezpieczenia społeczne	145.816,44zł
- składki na ubezpieczenie zdrowotne	52.884,00zł

III. Realizacja na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Ogółem świadczenia zadania zlecone, w tym:	1.892.982,14zł
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.892.982,14zł

W 2012 r. ogółem koszty utrzymania MOPS w Sieradzu wyniosły 3.200.039,63 zł i związane były z opłatami za media pomieszczeń w budynkach przy ul. Polnej 5, ul. Polnej 18/20, ul. Kościuszki 5 i ul. Polnej 2 m. 13 (mieszkanie interwencyjne) oraz wynagrodzeniami wraz z pochodnymi dla 77 pracowników (7 z Działu Świadczeń Rodzinnych finansowanych ze środków Wojewody, 20 z dofinansowania Wojewody do zadań własnych, 50 ze środków własnych - budżetu Miasta).

Koszty utrzymania MOPS w Sieradzu finansowane były z trzech źródeł, tj.

1) ze środków Wojewody Łódzkiego, jako:

- a) finansowanie zadań zleconych,
- b) dotacja celowa dofinansowująca zadania własne,

2) ze środków własnych.

Ze środków Wojewody Łódzkiego pokryte zostały wydatki w ramach:

a) finansowania zadania zleconego ogółem na kwotę - 269.426,49 zł z tego:

- **koszty utrzymania świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, na które przeznaczono 3% od kwoty wypłaconych świadczeń, i była to kwota - 269.381,49 zł.** Środki te przeznaczone zostały na wypłatę wynagrodzeń, Dodatkowego Wynagrodzenia Rocznego (DWR) za 2011 r. dla 7 pracowników oraz koszty bieżące typu zakup materiałów biurowych, opłaty za media, czynsz, szkolenia, opłaty za telefony, pocztowe i bankowe,
- **koszty obsługi zadania w postaci wypłaty wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej w kwocie 45,00 zł,**

b) dotacji celowej dofinansowującej zadania własne ogółem na kwotę – 949.214,00 zł , z tego:

- **kwotę 934.673,00 zł** przeznaczono na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, tj wypłatę wynagrodzeń, Dodatkowego Wynagrodzenia Rocznego (DWR) za 2011 r. wraz z pochodnymi, odpis na Fundusz Świadczeń Socjalnych dla 20 pracowników. Otrzymane w miesiącu grudniu 2012 r. dodatkowe środki w kwocie 60.172,00 zł zostały przeznaczone na wypłatę nagród dla 54 pracowników Ośrodka i wyposażenie biura (zakup sprzętu i akcesoriów komputerowych, mebli biurowych).
- **kwotę 6.000,00 zł** przeznaczono na wypłatę dodatków za pracę w terenie z pochodnymi dla 2 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej,

- **kwotę 6.851,00 zł** przeznaczono na realizację zadania publicznego - na podstawie umowy Nr 12/ Asystent rodziny/ druga edycja/ 2012 z dnia 26.10.2012 r. w ramach „Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej na 2012 r.”- na wypłatę wynagrodzenia (umowa zlecenia) dla asystenta rodziny zatrudnionego od miesiąca września 2012 r.,

- **kwotę 1.690,00 zł** przeznaczono na zakup doposażenia punktów żywienia w ramach programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Ze środków własnych tzn. budżetu Miasta na wydatki bieżące wydatkowano kwotę 1.971.475,14 zł. Środki te przeznaczono na wydatki osobowe dla 50 pracowników i pokrycie wydatków rzeczowych związanych z bieżącym utrzymaniem budynków przy ul. Polna 5, ul. Polna 18/20, ul. Polnej 2 m.13 (mieszkanie interwencyjne), częściowo przy ul. Kościuszki 5 oraz funkcjonowaniem Ośrodka.

Z ogólnej kwoty przeznaczono na:

- Ośrodki Wsparcia - 242.291,74 zł
- Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 29.236,55zł
- Świadczenia Rodzinne - 49.958,63 zł
- Ośrodek Pomocy Społecznej - 1.503.788,96 zł

w tym:

- wkład własny JST do projektu EFS pn. „Uwierzyć w siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”- 27,85 zł,
- Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej - 146.199,26 zł

Ze środków własnych, tj. z budżetu Miasta, na wydatki majątkowe, na zakup 1 laptopa i 2 zestawy komputerowe z monitorami dla Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano kwotę **9.924,00 zł.**

Ogółem ze środków własnych, tj. z budżetu Miasta wydatkowano kwotę 1.981.399,14 zł.

W 2012 r. MOPS w Sieradzu kontynuował realizację projektu współfinansowany ze środków EFS pn. „Uwierzyć w siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia” w ramach Poddziałania 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i ogółem wydatkowano kwotę 607.791,52 zł.

Wydatki z dotacji rozwojowej (środki unijne i wkład budżetu państwa) w wysokości 542.878,47 zł zostały przeznaczone na opłatę szkoleń dla 83 klientów MOPS (objętych kontraktami socjalnymi, wypłatę wynagrodzeń i umowy zlecenia dla kadry realizującej projekt (4 osoby zatrudnione na umowę

o pracę), składki na ubezpieczenia społeczne i FP od wynagrodzeń oraz opłatę ubezpieczenia zdrowotnego dla beneficjentów, zakup materiałów reklamowych i szkoleniowych, organizację imprez dla beneficjentów (piknik, wycieczka do Torunia, wyjście do teatru połączone z kolacją, spotkanie kończące projekt, paczki świąteczne).

Wkład własny JST w kwocie 64.913,05 zł przeznaczono na wypłatę zasiłków okresowych i celowych dla osób objętych projektem w kwocie 64.885,20 zł, a kwotę 27.85 zł przeznaczono na opłatę częściową za rozmowy telefonu komórkowego projektu.

W 2012 r. ogólny koszty utrzymania Warsztatu Terapii Zajęciowej, będącego w strukturze MOPS w Sieradzu, **wyniosły - 348.411,77 zł**. Środki pochodziły z PFRON - 313.562,76 zł i Starostwa Powiatowego w Sieradzu - 34.849,01 zł. **W WTZ zatrudnionych było 9 osób**. Koszty osobowe wyniosły - 289.970,83 zł.

Zatrudnienie

W 2012r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu średnioroczne zatrudnienie wynosiło 80 etatów, a przeciętne zatrudnienie. 84 osoby.

Pracownicy MOPS podwyższali swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych (współfinansowanych ze środków EFS) **i wielu kursach**. Studia podyplomowe ukończyło 3 pracowników, w tym z zakresu administracji i zarządzania dla kadry kierowniczej - 1 osoba i zarządzania instytucjami pomocy społecznej – 2 osoby. Ponadto 3 pracowników kontynuuje naukę na studiach podyplomowych z zakresu ekonomii społecznej. Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach dotyczących m.in. świadczeń rodzinnych, pomocy społecznej, prawa pracy, pozyskiwania środków zewnętrznych.

W ramach prac interwencyjnych zatrudnione były 3 osoby. W 2012 r. MOPS był organizatorem staży dla 5 osób skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu. oraz praktyk zawodowych (opiekunka środowiskowa, praca socjalna, pedagogika) **dla 21 osób**. Stażyści i praktykanci zdobywali doświadczenie zawodowe, a równocześnie wspierali Ośrodek swoją pracą.

Rozdział III

REALIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ - FORMY POMOCY Z ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu czynił starania, aby w 2012 r. objąć stosowną pomocą wszystkie osoby (rodziny) zgłaszające się o wsparcie, zależnie od:

- ich sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej,
- chęci współpracy środowisk w rozwiązywaniu problemów rodzinnych,
- możliwości finansowych Ośrodka w zakresie realizacji zadań własnych i zleconych.

W ubiegłym roku udzielono łącznie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej 914 rodzinom (w rodzinach tych było 2.121 osób), a w 2011 r. - 996 rodzinom (w rodzinach tych było 2.337 osób).

Dodatkowo wyłącznie pomocą w formie pracy socjalnej objęto 56 rodzin (w 2011 r. - 44 rodziny).

W ramach prowadzonej pracy socjalnej z osobami i rodzinami pracownicy socjalni realizowali zadania polegające na wspieraniu, towarzyszeniu, występowaniu w imieniu klientów, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego czy edukacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. **Łącznie wydano 5.586 decyzji administracyjnych** (w 2011 r. – 5.240 decyzji administracyjnych) i wszystkie z zakresu zadań własnych.

Od wydanych decyzji administracyjnych złożono 5 odwołań, z których 4 przekazano do rozpatrzenia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Sieradzu. Organ nadzoru utrzymał w mocy 3 decyzje administracyjne, a 1 pozostawała w trakcie rozpatrywania.

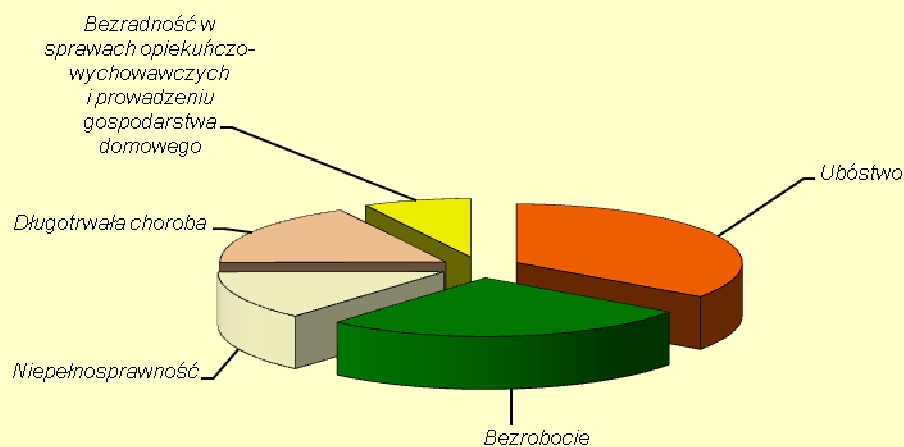
Tabela nr 1

Głównymi powodami przyznania pomocy społecznej przez MOPS w Sieradzu w 2012 r. było

(wykres nr 1):

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.
Ubóstwo	805	1.920
Bezrobocie	611	1.573
Długotrwała choroba	401	877
Niepełnosprawność	312	586
Bezradność w spr. opiekuńczo-wychowaw. i prowadzeniu gospodarstwa domowego	178	576

Główne powody przyznania pomocy społecznej w roku 2012 (wykres nr 1)

W 2012 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieradzu (bez MOIK) pracownicy socjalni

Załatwili ogółem spraw	5.513
Przyjęli interesantów	4.719
Liczba spraw wymagających wejścia pracownika socjalnego w środowisko	4.842
Wizyty w środowisku związane z prawidłowym wydatkowaniem środków lub interwencją	105
Wizyty w środowisku związane z załatwieniem spraw urzędowych na rzecz klientów (kontakty ze szkołami kuratorami sądowymi, policją, instytucjami)	245
Zawarte kontrakty socjalne z klientami ogółem, w tym:	83
- z tytułu bezrobocia	78
- z tytułu długotrwałej choroby	4
- osoba pracująca (EFS)	1
Efektywne kontrakty	83
Rodziny usamodzielnione	13

Struktura świadczeniobiorców w 2012 r.:

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną, w tym objętych:	- 914 (1.390 osoby, którym decyzjami przyznano świadczenia)
- pomocą finansową	- 803
- pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej	- 56
Liczba inwalidów	- 312
Liczba rodzin bezrobotnych ogółem, w tym:	- 611
- liczba osób bezrobotnych	- 776
Liczba emerytów i rencistów	- 148
Liczba jednoosobowych gospodarstw domowych	- 476
Liczba rodzin niepełnych	- 148
Liczba rodzin wielodzietnych (3 i więcej dzieci)	- 83
Liczba osób bezdomnych (objętych schronieniem)	- 20
Liczba rodzin patologicznych, w tym z powodu:	- 109
- alkoholizmu	- 92
- narkomanii	- 4
- kryminogenności	- 13
Liczba osób skierowanych na leczenie i terapię w poradni oraz w stowarzyszeniach trzeźwościowych	- 47

Struktura bezrobotnych podopiecznych w 2012 r.:

Ogólna liczba rodzin dotkniętych bezrobociem	- 611
Ogólna liczba osób bezrobotnych, w tym:	- 776
- kobiet	- 425
Osoby z prawem do zasiłku	- 41
Osoby bez prawa do zasiłku	- 735
	(95% bezrobotnych klientów)
Wykształcenie:	
- podstawowe	- 339
- zawodowe	- 271

- średnie	- 153
- wyższe	- 13

Wiek:

- 18 - 24 lat	- 108
- 25 - 34 lat	- 147
- 35 - 44 lat	- 289
- powyżej 45 lat	- 232

Czasookres bezrobocia:

- do 12 miesięcy	- 98
- do 24 miesięcy	- 283
- powyżej 24 miesięcy	- 395

W 2012 r. w **Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej**, działającym na rzecz osób i rodzin (bez względu na sytuację finansową, wykształcenie, wiek, pochodzenie) znajdujących się w sytuacji kryzysowej na skutek konfliktów rodzinnych, przemocy w rodzinie, problemów wychowawczych z dziećmi i problemów zdrowotnych pracownicy:

a) **przyjęli klientów 1.084 (3.024 wizyt),**

b) **podjęli 1.623 interwencje**, w tym: domowych - 433, w instytucjach – 1.190

Stałym i podstawowym elementem pracy MOIK było :

- diagnoza sytuacji indywidualnych i lokalnych zjawisk patologicznych, szczególnie w zakresie przemocy domowej,
- podejmowanie interwencji na rzecz ochrony rodziny przed przemocą,
- podejmowanie działań przez asystenta rodziny w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin,
- udzielanie wszechstronnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, pedagogicznego i prawnego,

- prowadzenie konsultacji psychologicznych, w szczególności dla ofiar przemocy domowej, osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zabezpieczanie schronienia osobom, które znajdują się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, w tym poprzez umożliwienie czasowego pobytu w mieszkaniu interwencyjnym MOIK,
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom poprzez umieszczenie u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia lub życia ,
- prowadzenie działalności o charakterze edukacyjno - profilaktycznym w środowisku lokalnym i współpraca z mediami w tym zakresie,
- współpraca ze służbami publicznymi, instytucjami, organizacjami w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysowej sytuacji.

Dominującymi przyczynami konfliktów i trudności zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodzinne i społeczne, z którymi zgłaszały się osoby i rodziny były:

a) **kryzysy rodzinne z przewagą przemocy w rodzinie** (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, zaniedbania) - 434 osób,

b) **kryzysy wynikające z uzależnienia od:**

- alkoholu – 596 osób,

- narkotyków - 14 osób,

c) **kryzysy psychospołeczne** (kłopoty finansowe, bezrobocie, choroba) - 488 osób,

d) **trudności mieszkaniowe** (bezdomność, zadłużenie, zagrożenie eksmisją, itp.) - 130 osób.

Formy pomocy z zadań własnych (wykres nr 2)

	2011 r.		2012 r.			
Forma pomocy	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Wskaźn.% osoby (2:4)	Wskaźn.% kwota (3:5)
1	2	3	4	5	6	7
1.Obiady w szkole + dzieci do lat 7	457	155.497*/	465	189.416*/	110	122
2. Dożywianie w MCPS (głównie dorośli) ***/	235	70.074*/	299	160.278*/	127	229
3.Zasiłki okresowe (łącznie środki z zadań własnych i dotacja Wojewody)	271	351.553	195	254.891	72	73
4.Udzielanie schronienia	16	21.065	20	37.248	125	177
5.Zasiłek celowy - zdarzenia losowe	0	0	1	2.000	x	x
Zasiłek celowy - zakup biletów kredytowanych	0	0	0	0	x	x
7.Sprawienie pogrzebu	2	2.423	1	940	50	39
8.Zasiłek celowy specjalny	95	26.839	73	20.942	77	78
9.Zasiłek celowy, w tym:	697**/	559.535	663**/	623.081	95	111
- na opał	189	54.748	193	54.449	102	99
- na leki	129	30.002	153	34.408	119	115
- na opłaty	351	120.863	400	176.555	114	146
- na żywność	521	273.985	416	238.734	80	87
- na art. szkolne	7 rodz.	1.010	3 rodz.	250	43	25
10.Odpłatność za pobyt w DPS	49	707.903	48	850.268	98	120
11.Uслуги opiekuńcze	36	138.458	38	103.194	106	75
rogram wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (dotacja celowa do zadań własnych; część) oraz	1.701	290.030 (poz.1+ poz.2 = 191.280 zł + poz. 9d = 98.750 zł)	1.552	313.540 (poz.1+ poz.2= 261.385 zł + poz.9d= 52.155 zł)	91	108
Doposażenie stołówki (w całości finansowane z Programu)	x	4.000*/	x	1.690 */	x	42
Koszty dowozu posiłków do szkół (w całości finansowane z Programu)	97	15.570*/ ----- 309.600	89	20.647*/ ----- 335.877	92	133
Razem Program:					x	108
13. Zasiłki stałe ogółem, w tym:	171	605.312****/	161	616.990/****	94	102
a) finansowane z zadań własnych,	x	121.062	x	890	x	0,74
b) finansowane z dotacji wojewody	x	484.250	x	616.100	x	127
14.Składki na ubezp. zdrowotne ogółem, w tym:	163	51.946****/	146	52.349****/	90	101
- finansowane z zadań własnych	x	10.722	x	0	x	x
- finansowane z dotacji wojewody	x	41.224	x	52.349	x	127
15.Piecza zastępcza	0	0	9	5.678	x	x
Łącznie: (suma poz.1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+ 13a+14a+15)	x	2.165.131	x	2.939.612	x	136

****/ w 2009 r. wypłata zasiłków stałych i odprowadzanie składek na ubezpieczenie zdrowotne stało się zadaniem własnym gminy. W 2011 r. świadczenia te były realizowane w 80 % z dotacji wojewody do zadań własnych i w 20 % ze środków własnych gminy, zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (t. j. z 2009 r. Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn. zm.). W 2012 r. świadczenia te były w 100 % realizowane z dotacji wojewody do zadań własnych, zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 22.12.2011r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (z 2011 r. Dz. U. nr 291, poz. 1707), ale z uwagi na niemożność wykazywania zobowiązań za 2012 r. zaistniała konieczność pokrycia kosztów zasiłków stałych w wysokości 890,00 zł ze środków własnych.

***/ żywienie dorosłych oraz uczestników świetlic środowiskowych MOPS, Warsztatu Terapii Zajęciowej, Ośrodka Adaptacyjnego, Domu Dziennego Pobytu, dzieci nie korzystających z dożywiania w szkołach i przedszkolach.

**/ nie sumuje się

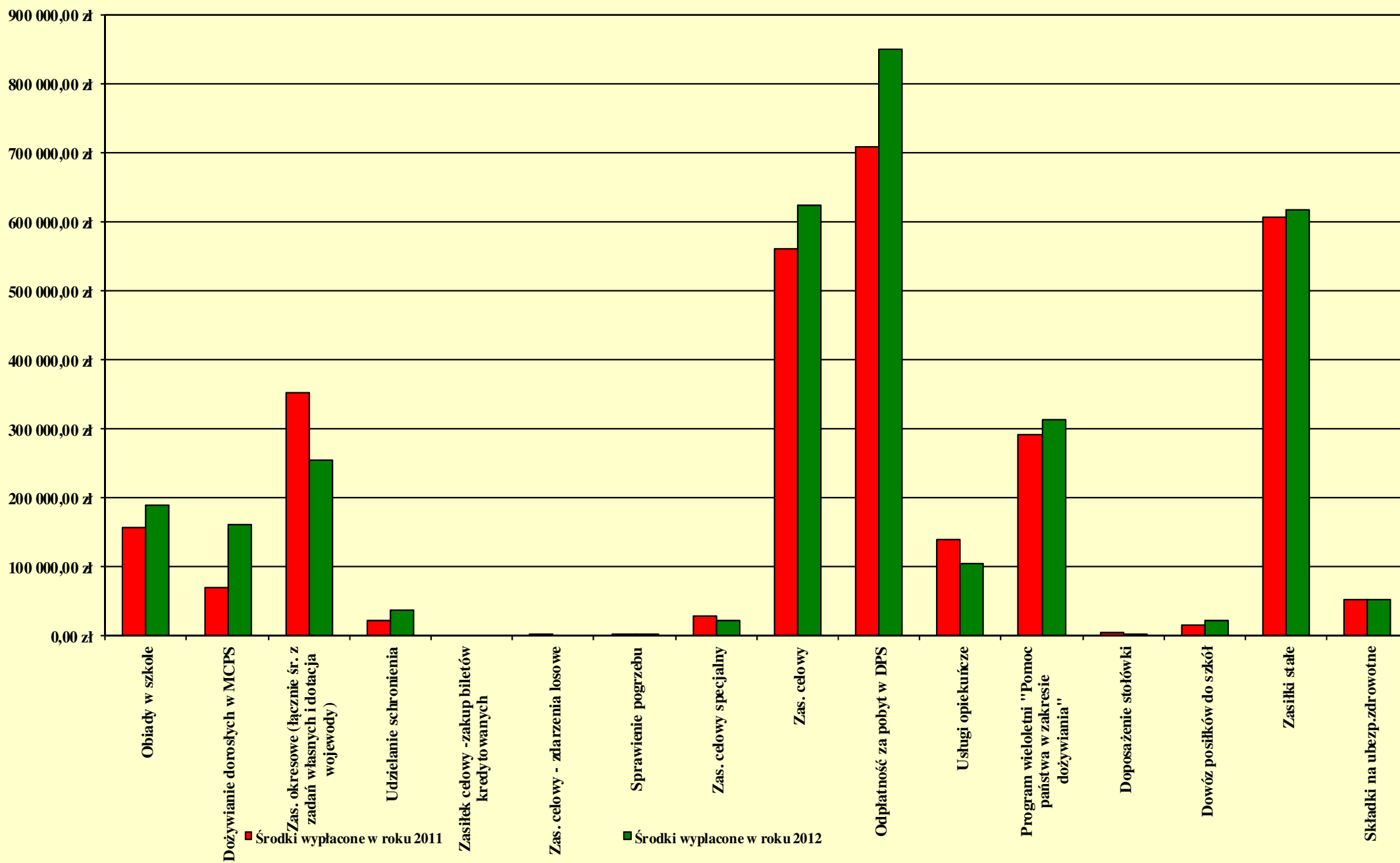
*/ Kwoty wydatkowane w ramach programu wieloletniego ujęte pod poz. 1 (obiady w szkole + dzieci do lat 7), poz.2 (dożywianie głównie dorosłych), poz. 9 (pomoc celowa na zakup żywności) i poz.12 (doposażenie stołówki i koszty dowozu posiłków do szkół).

W 2012 r. z dożywiania w formie posiłku skorzystało w szkołach łącznie 371 uczniów, w tym 42 uczniów bez wydania decyzji administracyjnej, do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz **103 dzieci do ukończenia 7 roku życia** (razem 474 dzieci).

Ponadto na **2 dzieci przyznano zasiłek celowy na dożywianie**. Wyjaśnić należy, że 9 dzieci, korzystających z dożywiania opłacanego przez MOPS, w trakcie roku ukończyło 7 lat i były najpierw liczone w grupie dzieci do lat 7, a później, jako uczniowie. **Łącznie dożywianiem**, w tym poprzez przyznanie zasiłków celowych na ten cel **objęto 467 dzieci** (w 2011 r. -467 dzieci).

Z pomocy z zakresu zadań własnych skorzystało 962 rodziny (w 2011 r. - 996 rodzin), **a w rodzinach tych było 2.173 osoby** (w 2011 r. - 2.337 osób).

Wydatkowanie środków finansowych z zadań własnych w latach 2011 - 2012 (wykres nr 2)

Formy pomocy z zadań zleconych

Forma pomocy	2011 r.		2012 r.	
	Liczba osób =rodzin	Kwota w zł	Liczba osób =rodzin	Kwota w zł
1	2	3	4	5
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób ze schorzeniami układu nerwowego	0	0	0	0
Kłeska żywiolowa i ekologiczna	0	0	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	3.000	1	3.000
Ogółem:	1	3.000	1	3.000

Z pomocy społecznej z zakresu zadań zleconych skorzystała 1 rodzina (w 2011 r. - 1 rodzina).

Rozdział IV

POMOC SPOŁECZNA NA RZECZ RÓŻNYCH ŚRODOWISK

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu organizował i realizował różne, w tym niekonwencjonalne formy pomocy na rzecz różnych środowisk. Udzielał wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysach rodzinnych, psychospołecznych i sytuacyjnych.

Poszczególne środowiska (osoby, rodziny) wspierał w następujący sposób:

I. Osoby niezaradne życiowo i wykazujące cechy patologiczne poprzez:

1) **bezpośrednie regulowanie** (w obawie przed marnotrawieniem środków) **należności w jednostkach świadczących usługi czy informowanie o możliwości występowania i uzasadnianie wniosków**

o rozłożenie zaległości w opłatach na raty (Zakład Energetyczny, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Przedsiębiorstwo Komunalne);

2) **pomoc w załatwianiu spraw związanych z przyznaniem dodatku mieszkaniowego;**

3) **pośredniczenie w uzyskaniu dodatkowej pomocy rzeczowej**, i tak np.

a) zakwalifikowano **755** rodzin do skorzystania z pomocy w formie żywności wydawanej w ramach programu PAED Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej, wydawanej w PKPS w Sieradzu,

b) skierowano **186** klientów MOPS do PKPS w Sieradzu w celu odbioru pomocy w formie odzieży, obuwia, artykułów gospodarstwa domowego i mebli,

c) wydano **292** zlecenia do odbioru żywności z PKPS w Sieradzu, najczęściej pochodzącej z firmy "AVES".

d) wydano **6** zleceń na do odbioru drewna opałowego, pochodzącego z kasacji mebli w MOPS w Sieradzu.

4) **przygotowywanie i wydawanie gorących posiłków w Jadłodajni Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w ramach realizowanego na terenie miasta Sieradza wieloletniego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"** (głównie dla osób dorosłych, ale również dzieci i młodzieży, w tym uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej, Ośrodka Adaptacyjnego, Domu Dziennego Pobytu, świetlic środowiskowych działających w MOPS oraz dzieci nie korzystających z posiłków w szkołach i przedszkolach). W ramach tego programu dożywiano również dzieci w szkołach i przedszkolach (patrz tabela nr 2) oraz wypłacano zasiłki celowe na żywienie (patrz tabela nr 2). **Z dożywiania w ramach programu (żywienie w formie posiłków i zasiłków celowych z żywienie w rodzinie) skorzystało łącznie 1.552 osoby** (w 2011 r. - 1.701osób) , **w tym z posiłków 722 osoby** (w 2011 r. - 692 osoby),

w tym **42 bez decyzji** (w 2011 r. - 33 osoby). W **Jadłodajni** wydano łącznie **98.664 posiłki** (w 2011 r. - 79.132 posiłki), z których **52.979** (w 2011 r. - 41.663) sfinansowano ze środków rządowego programu. Łącznie **17 osobom** (w 2011 r. - 24 osobom) z terenu miasta, **dotkniętych dysfunkcjami zdrowotnymi i ograniczeniami ruchowymi**, we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie "Amicus", obiady donoszono do domu;

5) udzielanie pomocy celowej m.in. na zakup leków, opłatę czynszu i energii elektrycznej, zakup opału. W okresie jesienno - zimowym pomocy celowej na zakup opału udzielono **193 rodzinom** (w 2011 r. - 189 rodzinom) posiadającym ogrzewanie węglowe. Wydatkowano łącznie na ten cel kwotę **54.449 zł** (w 2011 r. - 54.748 zł), średnio w wysokości po **282 zł** (w 2011 r. - 290 zł) na środowisko;

6) udzielanie pomocy osobom i rodzinom w kryzysach rodzinnych, psychospołecznych i sytuacyjnych w formie wsparcia, porad prawnych, konsultacji psychologicznych, wizyt domowych, motywowania do leczenia czy umieszczenia w placówkach leczniczych. Między innymi w tym zakresie:

a) udzielono:

- **661** (w 2011 r. - 456) **konsultacji i porad prawnych** z zakresu prawa rodzinnego (np. alimentów, rozvodu, separacji, władzy rodzicielskiej, opieki, leczenia odwykowego i psychiatrycznego), prawa cywilnego (np. w sprawach o ubezwłasnowolnienie), prawa karnego (np. wszczęcia postępowania karnego i jego przebiegu, uprawnień osób pokrzywdzonych przestępstwem przeciwko rodzinie np. znęcaniem, pobiciem, groźbami),

- **184** (w 2011 r. - 166) **konsultacji psychologicznych** w formie konsultacji indywidualnych, rodzinnych i małżeńskich oraz psychoterapii kryzysowej (terapię do kilkunastu spotkań),

- pomocy poprzez funkcjonujący, w systemie ciągłym, w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej **Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin** w zakresie: wstępnej diagnozy uzależnienia, motywowania do podjęcia leczenia, kierowania do placówek terapeutycznych, wsparcia emocjonalnego rodziny, edukacji dot. uzależnień (skierowanej do rodziny osoby uzależnionej, środowiska lokalnego). W **2012 r. w Punkcie konsultacyjnym udzielono pomocy 14 rodzinom**,

b) zatrudniono od **01.09.2012 r. asystenta rodziny** - w ramach realizacji ustawy z dnia 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej- który prowadził pracę z **22 rodzinami**, w miejscu zamieszkania, przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,

c) prowadzono działalność o charakterze psychoedukacyjnym i profilaktycznym, i tak m.in. w dniu **11.10.2012 r. zorganizowano szkolenie** - w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie na lata 2006-2013” - **na temat „Skuteczna praca z rodziną”**. W szkoleniu udział wzięli pracownicy MOPS, pedagodzy i psycholodzy szkolni, kuratorzy sądowi, funkcjonariusze policji i przedstawiciele służby zdrowia. **Łącznie w szkoleniu udział wzięło 28 osób**. Realizatorem szkolenia było Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa;

7) udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej. Prowadzenie obsługi, powołanego zarządzeniem Nr 95 Prezydenta Miasta Sieradza z dnia 20.06.2011 r. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownicy MOPS uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz we wszystkich grupach roboczych, powołanych w celu rozwiązywania indywidualnych problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie;

8) udzielanie schronienia osobom bezdomnym. Takiej pomocy udzielono 16 (w 2011 r. - 16) **osobom**. Skierowano 10 osób do Schroniska dla Bezdomnych w Henrykowie, 3 osób do Bełchatowskiego Centrum Pomocy Bliźniemu, 2 osoby do Poddębickiego Centrum Pomocy Bliźniemu i opłacono pobyt 1 osoby w Miejskiej Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Krakowie;

9) udzielanie pomocy bezdomnym w okresie jesienno - zimowym; ścisła współpraca w tym zakresie z Powiatową Komendą Policji w Sieradzu oraz Strażą Miejską w Sieradzu;

10) zorganizowanie w dniu 16.05.2012 r. w Miejskim Centrum Pomocy Społecznej MOPS uroczystych obchodów „Międzynarodowego Dnia Rodziny”, w którym udział wzięli uczestnicy Domu Dziennego Pobytu, Ośrodka Adaptacyjnego, Warsztatu Terapii Zajęciowej, świetlic środowiskowych, rodziny i osoby korzystające z pomocy społecznej oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych współpracujących z Ośrodkiem. Przygotowano dla wszystkich uczestników spotkania poczęstunek. **W spotkaniu udział wzięło ok. 150 osób;**

11) zorganizowanie w dniu 29.05.2012r. na terenie MOPS, w ramach obchodów „Dni Sieradza - 2012 r.”, III Pikniku Informacyjno - Promocyjnego pn. „MOPS i Partnerzy”. Celem jego było przybliżenie mieszkańcom Sieradza oferty podmiotów, które przyczyniają się do przezwyciężania trudnych sytuacji materialnych, zdrowotnych i społecznych. W trakcie spotkania udzielono wielu osobom informacji z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i zdrowia. W Pikniku udział wzięło bardzo dużo podmiotów, które reprezentowało ok. 50 przedstawicieli. Przygotowano dla nich poczęstunek.

Przedsięwzięcie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Sieradza, największym jednak - punkty profilaktyki zdrowia. Z bezpłatnego badania poziomu cukru i ciśnienia tętniczego skorzystało ponad 200 osób.

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa przeprowadziło akcje poboru krwi.

12) **wypłacenie zasiłków okresowych** (ze środków z zadań własnych i dotacji Wojewody) **dla 195 osób w 191 rodzinach** (w 2011 r. – 271 osób) **na łączną kwotę 254.891 zł** (w 2011 r. - 351.553 zł) **oraz zasiłków stałych 161 osób**(w 2011 r. – 171 osób) **na łączną kwotę. 616.990 zł** (w 2011r. - 605.312 zł);

13) **łagodzenie skutków bezrobocia. W MOPS kontynuował działalność Klub Integracji Społecznej** realizującego zadania z zakresu aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. **W 2012 r. podjęto 289 działań na rzecz 105 osób** (w 2011 r. przyjęto 118 interesantów).

Klub Integracji Społecznej swoje zadania realizował poprzez: motywowanie do zwiększenia aktywności oraz kształtowanie umiejętności zwiększających szansę znalezienia zatrudnienia na otwartym rynku pracy, wzmacnianie umiejętności oraz naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza poprzez możliwość osiągnięcia dochodów, informowanie o ofercie sieradzkich podmiotów, udostępnianie bazy z ofertami pracy, w tym stanowiska komputerowego z dostępem do internetu, współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy i Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP oraz wspieranie niepełnosprawnych w zakresie funkcjonowania w środowisku lokalnym poprzez organizację pomocy wolontarystycznej;

14) **udzielano pomocy bezrobotnym klientom poprzez prowadzenie pracy socjalnej** metodą wzmacniania zdolności życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, w tym:

- motywowanie do rozwoju zawodowego, podnoszenia kwalifikacji - 390 przypadków (w 2011r. - 470),
- wykorzystanie kontraktu pisemnego z bezrobotnym klientem. - zawarto 83 kontrakty (w 2011 r. - 80),
- motywowanie do kontaktu z psychologiem i prawnikiem w MOIK – 120 przypadków (w 2011 r. - 160 przypadków).

II. Dzieci i młodzież, w tym niepełnosprawną poprzez:

1) **otaczanie szczególną opieką dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.** Kierowanie ich do świetlic prowadzonych przez MOPS z zapewnieniem posiłku;

2) **dożywianie dzieci.** W tym temacie współpracowano z pedagogami szkolnymi i dokonywano wglądu w środowiska (nie zawsze patologiczne) wskazujące na potrzebę objęcia dzieci i młodzieży dożywianiem w szkołach opłacanym przez MOPS. **W 2012 r. dożywianiem takim objęto 371 uczniów w szkołach, do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej** (w 2011 r. - 383), w tym 42 osoby bez wydania decyzji administracyjnych (w 2011 r. - 33). **Z dożywiania skorzystało również 103 dzieci do ukończenia 7 roku życia** (w 2011 r. - 74). *Dodać należy, że 9 dzieci w trakcie roku ukończyło 7 lat i dlatego były wykazywane najpierw w grupie dzieci do lat 7, a później jako uczniowie.* **Na 2 dzieci przyznano zasiłek na opłacenie posiłku w szkole. Łącznie dożywianiem, jak i poprzez przyznanie zasiłków celowych na ten cel objęto 467** (w 2011 r. - 467 osób);

3) **motywowanie rodziców (77) do uczestnictwa dzieci w świetlicach środowiskowych;**

4) **prowadzenie zajęć w 3 świetlicach środowiskowych MOPS z dziećmi i młodzieżą ze szkół podstawowych i gimnazjów z rodzin problemowych i innych objętych świadczeniami z zakresu pomocy społecznej, i tak:**

- do Świetlicy Środowiskowej „Promyk” (przeznaczona dla dzieci ze szkół podstawowych i młodzieży gimnazjalnej) **uczęszczały 32 osoby.** W świetlicy realizowany był program pracy opiekuńczo

- wychowawczej i profilaktyczny. Uczestnicy otrzymywali posiłek i korzystali z pomocy nauczycieli przy odrabianiu lekcji z języka polskiego, matematyki i brali udział w zajęciach przyrodniczych, plastycznych, sportowych, muzycznych oraz zakresu profilaktyki uzależnień. Dzieci uczestniczyły w wielu imprezach okolicznościowych zorganizowanych przez MOPS oraz konkursie na „Najładniejszą Szopkę Bożonarodzeniową” zorganizowanym przez Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Sieradzu.

W 2012 r. pracę nauczycieli i opiekunów w Świetlicy wspierało 4 wolontariuszy.

Koszty związane z funkcjonowaniem Świetlicy były w części pokryte ze środków z budżetu miasta Sieradza (z działu 851 przeciwdziałanie alkoholizmowi) w kwocie 12.608,26 zł;

- do Świetlicy Środowiskowej „U Żaków”, funkcjonującej w WSHE przy ul. Mickiewicza uczęszczały 34 osoby. Uczestnicy otrzymywali posiłek i korzystali z zajęć z matematyki, języka polskiego oraz wychowania fizycznego. Uczestniczyli w imprezach okolicznościowych zorganizowanych przez MOPS.

Koszty związane z funkcjonowaniem Świetlicy były w części pokryte ze środków budżetu miasta Sieradza (z działu 851 - przeciwdziałanie alkoholizmowi) w kwocie 31.175,43 zł;

- do Świetlicy Środowiskowej „Monice” w budynku po byłej Szkole Podstawowej Nr 7 w Sieradzu przy ul. Szkolnej 4 uczęszczały 44 osoby. Stałym elementem zajęć świetlicowych było odrabianie prac domowych pod kontrolą nauczycieli i opiekuna świetlicy.

Uczestnicy Świetlicy mieli zapewnioną fachową opiekę pedagogiczną z zakresu zajęć sportowych, języka polskiego i matematyki. Wszystkie dzieci biorące udział w zajęciach otrzymywały posiłek. Do uczestników zorganizowano spotkania z przedstawicielami Straży Miejskiej i Żandarmerii Wojskowej. Przeprowadzono pogadankę na temat bezpiecznych ferii.

Koszty związane z funkcjonowaniem Świetlicy były w części pokryte ze środków budżetu miasta Sieradza (z działu 851 - przeciwdziałanie alkoholizmowi) w kwocie 38.072,39 zł;

Pod koniec grudnia 2012 r. Świetlica Środowiskowa „Monice” zakończyła swoją działalność.

Uczestnicy świetlic środowiskowych brali udział w wielu imprezach i spotkaniach okolicznościowych zorganizowanych przez MOPS oraz współpracujące z Ośrodkiem stowarzyszenia, jak np. w Rodzinnym Pikniku Integracyjnym pn. "Nie odwracaj się ode mnie", III Turnieju Tenisa Stołowego, „Zabawie

Andrzejkowej”, Wieczorze Kolęd, obchodach „Międzynarodowego Dnia Rodziny” i „Dnia Dziecka”, spotkaniu integracyjnym uczestników świetlic środowiskowych MOPS, w Pikniku pn. "Pożegnanie z Latem - Dzień Latawca" zorganizowanym przez Stowarzyszenie Abstynentów "Przystań" w Sieradzu.

5) zorganizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w okresie ferii zimowych oraz w okresie wakacji szkolnych.

W okresie ferii zimowych (30.01.2012 r. do 10.02.2012 r.) w MOPS w Sieradzu, w ramach świetlic środowiskowych, funkcjonowały tzw. „Świetlice Zimowe”. Z uczestnikami świetlic były prowadzone zajęcia plastyczne, sportowe, profilaktyczne. Dzieci brały udział w warsztatach wyszywania i szydełkowania, kulinarnych, zabawach matematycznych, ortograficznych i na świeżym powietrzu oraz w konkursach plastycznych.

W miesiącu lutym 2012 r., podczas ferii zimowych, w MCPS, **zorganizowano III Otwarty Turniej Tenisa Stołowego.** W turnieju udział wzięło 30 osób, dzieci ze szkół podstawowych i młodzież z gimnazjów z terenu miasta Sieradza, w tym uczestnicy świetlic środowiskowych MOPS. Zwycięzcy turnieju tenisowego otrzymali dyplomy i nagrody. Uczestnicy „Zimowej Świetlicy” brali również udział w konkursie plastycznym pod hasłem „20 lat Państwowej Straży Pożarnej - jak nas widzą tak nas malują” zorganizowanym przez Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego w Sieradzu.

W zajęciach „Świetlicy Wakacyjnej 2012”, zorganizowanej w okresie od 02.07.2012 r. do 13.07.2012 r., uczestniczyło 16 dzieci z terenu miasta Sieradza. Zajęcia dostosowane były do potrzeb dzieci, uwzględniały posiłek, poranną gimnastykę, zajęcia tematyczne i profilaktyczne. Zorganizowano wiele konkursów. Dzieci skorzystały z wyjścia do Komendy Powiatowej Policji w Sieradzu, Muzeum Okręgowego w Sieradzu, Straży Miejskiej w Sieradzu i do Teatru Miejskiego w Sieradzu.

10.07.2012 r. zorganizowano, przy współpracy Straży Miejskiej w Sieradzu, dla 29 dzieci wycieczkę do Łodzi, w programie której było zwiedzenie Pałacu Poznańskich, ZOO, Eksperymentarium;

6) kwalifikowanie przez pracowników socjalnych dzieci z rodzin nisko sytuowanych do udziału w wypoczynku letnim oraz imprezach o charakterze okolicznościowym. W tym zakresie współdziałało, wzorem lat ubiegłych, z organizacjami pozarządowymi i szkołami, i tak np.:

- wytypowano i skierowano 6 dzieci do udziału w wypoczynku letnim zorganizowanym przez Kuratorium Oświaty i Wychowania,

- zakwalifikowano 57 dzieci do uczestnictwa w zabawie choinkowej „Mikołaj i Sponsor Dzieciom Spółdzielców”, zorganizowanej przez SSM w Sieradzu,

7) zorganizowanie w dniu 30.08.2012 r. Rodzinnego Pikniku Integracyjnego pn. „Nie odwracaj się ode mnie - wszyscy jesteśmy ludźmi” - pod patronatem Urzędu Miasta w Sieradzu - na terenie Ośrodka Wypoczynkowego MOSiR w Sieradzu - Męcze. Jego nadrzędnym celem było zapobieganie

marginalizacji i izolacji społecznej poprzez kształtowanie właściwych relacji społecznych pomiędzy sprawnymi i osobami z dysfunkcjami zdrowotnymi. Do wspólnej zabawy zaproszono dzieci i młodzież z rodzinami z terenu miasta Sieradza, w tym uczestników wszystkich form zajęć realizowanych w MOPS w Sieradzu. W Pikniku uczestniczyli również partnerzy MOPS - przedstawiciele instytucji organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele Rady Miejskiej w Sieradzu. **W Rodzinnym Pikniku Integracyjnym łącznie udział wzięło ponad 215 osób;**

8) **prowadzenie pracy socjalnej z rodziną i dzieckiem niepełnosprawnym** - informowanie, doradzanie i pomaganie w dostępie do usług socjalnych, wskazując jednocześnie te, które są świadczone przez Ośrodek Adaptacyjny oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w MOPS;

9) **prowadzenie zajęć z osobami niepełnosprawnymi w Ośrodku Adaptacyjnym oraz Warsztacie Terapii Zajęciowej**, i tak:

a) **W Ośrodku Adaptacyjnym** poza zajęciami prowadzonymi przez instruktorów terapii zajęciowej, odbywały się ćwiczenia z rehabilitacji ruchowej, zajęcia muzyczne i plastyczne oraz z dogoterapii, które prowadziła Fundacja Amii ze Zduńskiej Woli.

2 uczestników Ośrodka Adaptacyjnego objętych było nauczaniem indywidualnym przez nauczycieli ze Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Sieradzu.

Dzieci i młodzież z Ośrodka Adaptacyjnego brali udział w wielu imprezach i spotkaniach

o charakterze integracyjnym, okolicznościowym oraz sportowym dla niepełnosprawnych, m.in. w:

- obchodach Europejskiego Dnia Godności Osoby z Upośledzeniem Umysłowym,
- XX III Przeglądzie Kulturalnym pt. „W Krainie Baśni, Pieśni i Tańca” pn. „Miłość niejedno ma imię” zorganizowanym przez Sieradzki Ośrodek Szkolno - Wychowawczy Nr 1 w Sieradzu,
- Regionalnym Dniu Treningu Aktywności Motorycznej zorganizowanym przez Sieradzki Ośrodek Szkolno - Wychowawczy Nr 1 w Sieradzu, Stowarzyszenie „Dary Losu” w Sieradzu oraz Sekcję „Iskierka - Olimpiady Specjalne Polska” i Gimnazjum Nr 2 w Sieradzu,
- III Integracyjnym Przeglądzie Twórczości Artystycznej w Warcie,
- Muraliach zorganizowanych przez BWA w Sieradzu,
- Wieczorze Kolęd, III Pikniku Informacyjno - Promocyjnym „MOPS i Partnerzy”, Rodzinnym Pikniku Integracyjnym na terenie MOS i R w Sieradzu - Męce, obchodach „Międzynarodowego Dnia Rodziny”, „Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych oraz Międzynarodowego Dnia Wolontariusza”, których organizatorem był MOPS.

W Ośrodku Adaptacyjnym zorganizowano m.in. uroczyste obchody Dnia Matki i Ojca, Dnia Kobiet oraz III Turniej BOCCIA.

b) **do Warsztatu Terapii Zajęciowej, funkcjonującego w ramach MOPS, który jest placówką dziennego pobytu dla 20 osób w wieku od 17 - 50 lat, w stosunku do których właściwy organ orzekł**

stopień niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej uczęszczało 21 osób. W 2012 r. zajęcia były prowadzone w 4 pracowniach, a mianowicie: plastyczno - krawieckiej, gospodarstwa domowego i ogrodnictwa, komputerowej i obsługi urządzeń biurowych oraz umiejętności społecznych zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii. Szczególną uwagę zwracano na zajęcia terapeutyczne przystosowujące do podjęcia pracy.

Dokonano oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników WTZ. Decyzją Rady Programowej WTZ postanowiono rozwiązać umowę o uczestnictwo w zajęciach z 1 osobą, która nie osiągnęła wystarczających postępów w rehabilitacji i źle rokowała, co do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy, po odbyciu dalszej rehabilitacji w Warsztacie.

Uczestnicy WTZ brali udział w wielu imprezach nie tylko o charakterze kulturalnym i integracyjnym, ale również w zawodach sportowych, konkursach plastycznych i muzycznych zdobywając nagrody i wyróżnienia., m.in. w:

- XII Spotkaniu z Piosenką i Poezją Żołnierską i Patriotyczną w Konstantynowie Łódzkim,
- VII Wojewódzkiej Olimpiadzie Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie „Ziemia Łódzka - 2012,
- XII Przeglądzie Piosenki Wakacyjnej w Łęczycy,
- XIV Ogólnopolskim Konkursie Twórczości Plastycznej Osób Niepełnosprawnych pn. „Sztuka jak balsam” w Łodzi (zajęli w kat. rysunek I miejsce i wyróżnienie),
- IX Integracyjnej Megadyskotece zorganizowanej przez ŚDS w Osieku, adresowanej do osób niepełnosprawnych z województwa łódzkiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego i opolskiego,
- IVI Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Muzycznej Osób Niepełnosprawnych w Żychlinie pod hasłem „Wiosna radosna (zajęli I miejsce),
- XVI ogólnopolskiej Olimpiadzie Umiejętności Osób Niepełnosprawnych im. Doktora Piotra Janaszka w Koninie,
- Regionalnej Imprezie Integracyjnej pn. „Spotkanie Przyjaciół” w Wieruszowie,
- Jarmarku Adwentowym.

Podjęto wiele inicjatyw, zorganizowano między innymi:

- wycieczkę nad morze - w ramach realizacji programu profilaktycznego pod hasłem „Zdrowie to podstawa”- która została częściowo dofinansowana ze środków Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta w Sieradzu,
- XIV Aukcję Prac Plastycznych wykonanych przez osoby niepełnosprawne, uczestników WTZ. Zlicytowano ponad 100 prac. Środki finansowe uzyskane z licytacji prac przeznaczone zostaną na integrację społeczną uczestników WTZ w 2013 roku,
- Dzień Otwartych Drzwi w WTZ - spotkanie integracyjne z rodzicami i opiekunami uczestników WTZ,
- IV Konkurs Plastyczny na „Najładniejszy kurczak wielkanocny w MOPS”,

- Wieczór Kolęd,
- spotkania z przedstawicielami: Sieradzkiego Klubu „Amazonka”, KKP w Sieradzu, Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań” i Leśnictwa Dębowiec.

Na miejsce w WTZ oczekuje 5 osób.

10) **podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych** (przemoc, zaniedbanie, zagrożenie uzależnieniem) i współpraca w tym zakresie z instytucjami i służbami, m.in. z sądami, prokuraturą i szkołami działającymi na rzecz ochrony praw dziecka;

11) **udzielenie pomocy celowej 4 dzieciom w wieku szkolnym (z 3 rodzin) na zakup artykułów szkolnych** na łączną kwotę 250 zł, wysokość zasiłku celowego na 1 dziecko średnio wynosiła 62,50 zł;

12) **kontynuowanie zatrudnienia psychologów i pedagoga w szkołach** podstawowych nr 1, nr 4, nr 6, nr 8, nr 9 i nr 10 oraz w gimnazjach nr 1, nr 2 i nr 3 na terenie miasta Sieradza **w ramach kompleksowej pomocy i wsparcia uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców** poprzez m.in.:

- udzielanie wsparcia w pokonywaniu trudności adaptacyjnych,
- rozpoznawanie przyczyn problemów związanych z nauką i pomoc w ich usuwaniu,
- kształtowanie umiejętności psychospołecznych uczniów, ich prawidłowych postaw wobec nauczycieli i procesu nauczania,
- prowadzenie pogadarek na aktualne ważne tematy jak: uzależnienia, zachowania agresywne i inne wynikające z bieżących potrzeb,
- pomoc w realizacji szkolnego programu wychowawczego,
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego i wspieranie rodziców w procesie wychowania,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną i innymi instytucjami (PCPR, służbą zdrowia) w zakresie specjalistycznej diagnozy oraz konsultacji form pomocy udzielanej uczniom.

III. Osoby w podeszłym wieku, chore, samotne, niepełnosprawne poprzez:

1) **pracę socjalną** - wzmacnianie zdolności do rozwiązywania problemów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i budowanie wsparcia środowiskowego;

2) **skutecznym interweniowaniu i występowaniu w zgłoszonym problemie - w imieniu osób i rodzin najsłabszych - do kompetentnych instytucji;**

3) **udzielanie informacji o dostępnym systemie usług socjalnych**, w tym świadczonych usługach przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Amicus" oraz działalności Domu Dziennego Pobytu w Miejskim

Centrum Pomocy Społecznej MOPS. **Z usług opiekuńczych skorzystało 38 osób**(w 2011 r. - 36 osób) **i wydatkowano na ten cel łącznie 103.194 zł** (w 2011 r. - 138.458 zł);

4) prowadzenie Domu Dziennego Pobytu w ramach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej MOPS i umożliwienie w nim pobytu osobom starszym i samotnym. W 2012 r. z tej formy pomocy skorzystało 28 osób (w 2011 r. - 31 osób). Uczestnicy DDP korzystali z posiłków w Jadłodajni oraz z zajęć ruchowo - rehabilitacyjnych. Brali udział w wielu imprezach o charakterze okolicznościowym, m.in. takich jak: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, Śniadanie Wielkanocne, 3 Maja, Dzień Matki, Międzynarodowy Dzień Osób Starszych, Andrzejki, Wigilia, integracyjnym i kulturalno - oświatowym, w tym „Rodzinnym Pikniku Integracyjnym”, zorganizowanych wyjściach do Biura Wystaw Artystycznych i Muzeum w celu obejrzenia wielu wystaw, Skansenu Sieradzkiego na „Biesiadę po Sieradsku”;

5) podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej i potrzebującej pomocy;

6) podejmowanie działań związanych z zapewnieniem opieki osobom tego wymagającym, w tym wydawanie decyzji o skierowaniu do DPS i naliczaniu odpłatności za pobyt. W 2012 r. pokryto koszty pobytu 48 (w 2011 r. - 49) **osób w DPS na łączną kwotę 850.268 zł** (w 2011 r. - 707.903 zł);

7) udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym w formie pomocy wolontarystycznej.

Kontynuowano współpracę z Kołem PCK w Gimnazjum Nr 3 w Sieradzu i osobami indywidualnymi w zakresie organizacji domowej pomocy wolontarystycznej dla osób jej potrzebujących.

8) udostępnienie Grupie Samopomocowej - Sieradzkemu Klubowi "Amazonki" pomieszczeń MOPS na spotkania i specjalistyczne ćwiczenia pod kierunkiem rehabilitanta. Korzystało z nich systematycznie (2 razy w tygodniu) około 15 osób;

9) zorganizowanie w dniu 3.12.2012 r. w MCPS uroczystego spotkania z okazji „Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych” i „Międzynarodowego Dnia Wolontariusza”. W spotkaniu udział wzięli uczestnicy funkcjonujących w ramach MOPS placówek, tj. Warsztatu Terapii Zajęciowej, Domu Dziennego Pobytu, Ośrodka Adaptacyjnego, współpracujący z Ośrodkiem wolontariusze. Na spotkanie zaproszono przedstawicieli władz miasta Sieradza, PCPR w Sieradzu oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Spotkanie uświetniły występy uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Sieradzu oraz tanecznej grupy młodzieżowej i dziecięcej z Zespołu Placówek Wychowania Pozaszkolnego w Sieradzu. **W spotkaniu udział wzięło ok. 120 osób** dla których przygotowano słodki poczęstunek;

10) zorganizowanie w dniu 21.12.2012 r. w Miejskim Centrum Pomocy Społecznej Wigilii dla 100 samotnych mieszkańców Sieradza. Przygotowano dla uczestników tradycyjne wigilijne potrawy i drobne upominki oraz część artystyczną.

IV. Realizacja programów

1) Realizacja projektu systemowego pn. „UWIERZYĆ W SIEBIE - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu kontynuował realizację projektu systemowego, współfinansowanego ze środków EFS, w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji środków pomocy społecznej pn. „UWIERZYĆ W SIEBIE - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”.

Realizacja projektu została przewidziana na lata 2008 - 2013.

Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zwiększenie aktywności zawodowej i podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych z terenu Sieradza.

Do udziału w projekcie przystąpiły 83 osoby.

W 2012 r. odbyły się warsztaty z zakresu: psychologii, doradztwa zawodowego, informatyki, a później szkolenia zawodowe z zakresu: nowoczesny sprzedawca, gastronomia, ochrona fizyczna osób i mienia, kadry, płace i ZUS, magazynier z obsługą wózków widłowych, fryzjer, kosmetyczka i operator koparko - ładowarki. Dodatkowo uczestnicy projektu brali udział w kursie praw jazdy kat. B (20 osób) i kat. C (4 osoby).

Dla uczestników projektu zorganizowano 4 spotkania, w tym integracyjno - informacyjne w restauracji w Sieradzu, spotkanie świąteczne połączone z podsumowaniem i zakończeniem realizacji projektu w 2012 r. oraz 2 spotkania z udziałem członków rodzin uczestników projektu - Piknik Rodzinny w Kamionaczu oraz wyjście do Teatru Miejskiego w Sieradzu na występy Kabaretu „Ani Mru Mru” połączone z kolacją integracyjną w restauracji. Ponadto zorganizowana została dla uczestników projektu wycieczka do Torunia).

Plan finansowy na 2012 r. wynosił - 779.979,50 zł, wydatkowano - 607.791,52 zł.

2) Złożono wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON projektu pn. „Zakup 9-cio osobowego mikrobusu dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Sieradzu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózku inwalidzkim” w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” obszar D – likwidacja barier transportowych. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i przyjęty do realizacji.

Rozdział V

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

I. Świadczenia rodzinne.

W 2012 r. wpłynęło 1.634 wnioski (w 2011 r. - 2.177 wnioski) o przyznanie zasiłku rodzinnego z dodatkami, 195 wniosków (w 2011 r. - 201 wniosków) o zasiłek pielęgnacyjny, 50 wniosków (w 2011 r. - 78 wnioski) o świadczenie pielęgnacyjne i 342 wnioski (w 2011 r. - 426 wniosków) o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i 191 (w 2011 r. - 106) wniosków o pomoc finansową dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Wydano 2.721 decyzji administracyjnych (w 2011 r. - 3.274 decyzje) przyznających, zmieniających, w tym 194 odmownych (w 2011 r. - 310 odmownych) przyznania świadczenia rodzinnego i opiekuńczego. Od wydanych decyzji administracyjnych złożono 16 odwołań (w 2011 r. - 25 odwołań) do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu, które utrzymało w mocy 10 decyzji, 2 uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia, 2 uchyliło i załatwiło w inny sposób, 2 uchyliło i umorzyło postępowanie. Ponadto 2 odwołań od wydanych decyzji administracyjnych zostały rozpatrzone przez MOPS i załatwione w sposób pozytywny dla świadczeniobiorcy.

W 2012r. udzielono wsparcia w formie:

- zasiłku rodzinnego z dodatkami - 39.963 świadczeń na kwotę 4.166.644,22 zł
- zasiłku pielęgnacyjnego - 10.612 świadczeń na kwotę 1.623.574,80 zł
- świadczenia pielęgnacyjnego - 1.538 świadczeń na kwotę 792.784,87 zł
- jednorazowej zapomogi z tyt. urodzenia dziecka - 361 świadczeń na kwotę 361.000 zł
- pomocy finansowej dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne - 701 świadczeń na kwotę 70.100 zł.

Formy pomocy z zakresu zadań zleconych - świadczeń rodzinnych przedstawia tabela nr 4 i wykres nr 3.

Formy pomocy z zakresu świadczeń rodzinnych przedstawia (wykres nr 3).

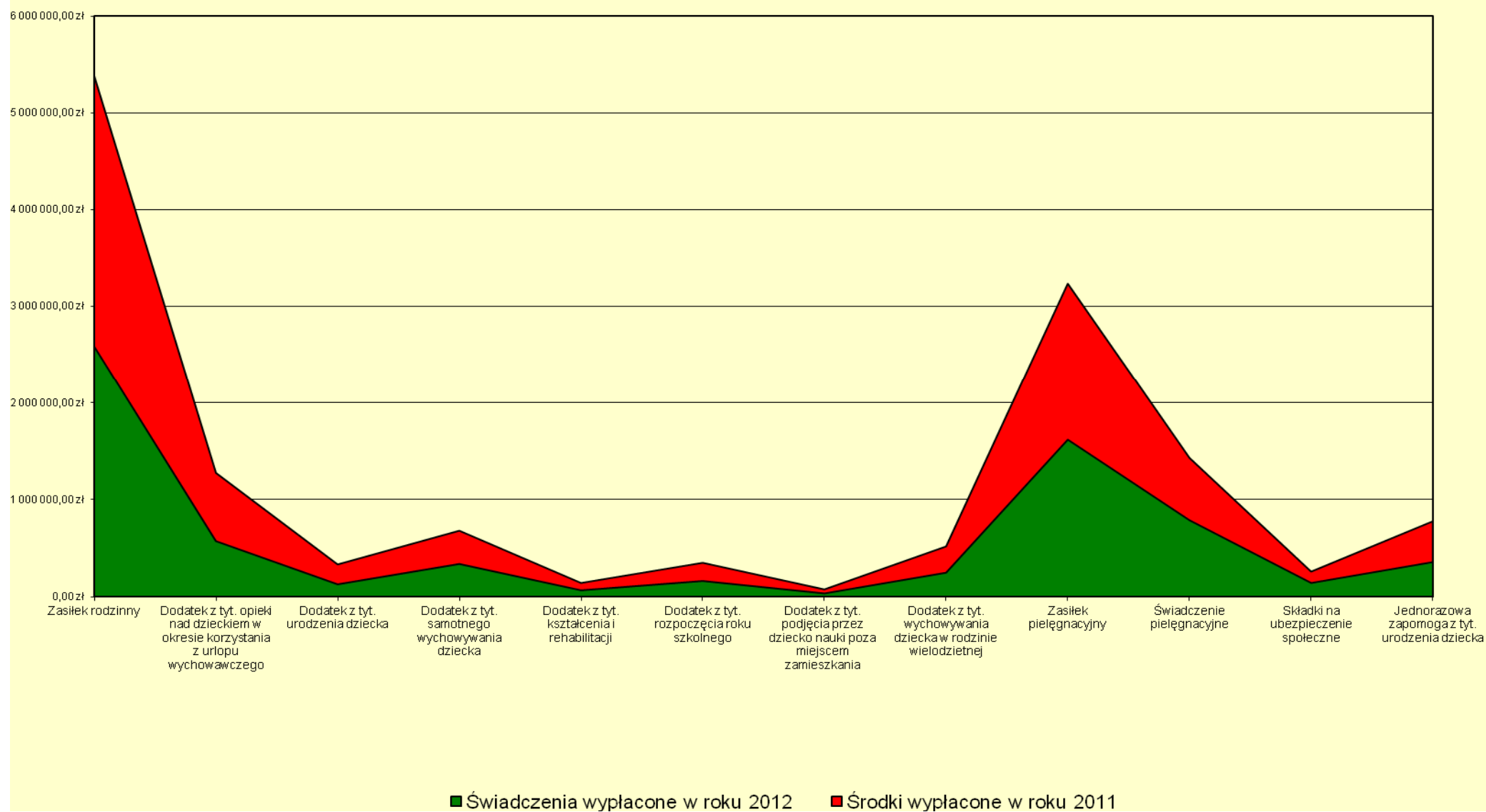
Tabela nr 4

Formy pomocy	Liczba osób - 2012 r.	Kwota w zł- 2012 r.	Liczba osób - 2011 r.	Kwota w zł - 2011 r.	Wsk.% osoby (4:2)	Wsk.% kwoty (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
Zasiłek rodzinny	2.662 dzieci	2.590.020,00	2.967 dzieci	2.796.183,00	90	93
Dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	180	577.074,22	261	703.407,47	69	82
Dodatek z tyt. urodzenia dziecka	132	132.000,00	205	205.000,00	64	64
Dodatek z tyt. samotnego wychow. dziecka	188	341.640,00	217	342.900,00	86	100
Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka	80	70.100,00	95	75.580,00	84	93
Dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1.662	166.200,00	1.876	187.600,00	89	89
Dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	81	37.770,00	91	41.560,00	89	91
Dodatek z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	285	251.840,00	310	270.640,00	92	93
Zasiłek pielęgnacyjny	862	1.623.574,80	870	1.617.808,32	99	100
Świadczenie pielęgnacyjne	145	792.784,87	124	642.703,68	117	125
Składka na ubezpieczenie społeczn.	1.035 świadczeń	145.816,44	891 świadczeń	117.073,00	116	125
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	361	361.000,00	421	421.000	86	86
Ogółem:	x	7.089.820,33*/	x	7.421.455,47*/	X	96

*/ bez składek na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych.

Formy pomocy z zakresu zadań zleconych - świadczeń rodzinnych w 2012 r. przedstawia wykres nr 3.

Formy pomocy z zakresu zadań zleconych - świadczeń rodzinnych
w roku 2011 - 2012 (wykres nr 3)

II. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Od 01.10.2008 r. MOPS w Sieradzu realizuje zadanie zgodnie z ustawą z dnia 07.09.2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2012 r. wpłynęło 387 wniosków (w 2011 r. - 389 wniosków) o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydano 428 decyzji administracyjnych (w 2011 r. - 521 decyzji administracyjnych) przyznających, zmieniających, uchylających i odmawiających przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Od wydanych decyzji złożono 11 odwołań (w 2011 r. - 10 odwołań) do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu, które 4 utrzymało w mocy, 6 uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia i 1 uchyliło i rozpatrzyło w inny sposób.

Wyplacono świadczeń 5.331 (w 2011 r. - 5.126 świadczeń) z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę - 1.892.982,14 zł (w 2011 r. - 1.701.788,72 zł).

Realizując zadania z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego MOPS ściśle współpracował z komornikami sądowymi i Powiatowym Urzędem Pracy w Sieradzu w zakresie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych.

Wystąpiono do Starosty Sieradzkiego o zatrzymanie prawa jazdy 45 dłużnikom alimentacyjnym. Skierowano 56 wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk. Ponadto 38 dłużników alimentacyjnych zobowiązano do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy. W 68 przypadkach wystąpiono do Powiatowego Urzędu Pracy z wnioskami dot. aktywizacji zawodowej wskazanych dłużników alimentacyjnych. Przeprowadzono 87 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami. Wszczęto 95 postępowań dot. uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydano 73 decyzje w tej sprawie. Ponadto wydano 202 decyzje w sprawie zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych i 245 upomnień.

Rozdział VI

PODSUMOWANIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej staje się profesjonalną instytucją usługową świadczącą wysokiej jakości usługi socjalne. Rośnie, z roku na rok, ranga pracy socjalnej, a klient zobowiązany jest do zawarcia kontraktu socjalnego. Następuje odchodzenie od konsumpcji środków finansowych na rzecz aktywizacji osób do podejmowania próby wyjścia z własnego problemu. Pracownicy MOPS robią wszystko by do tej rzeczywistości się przystosować.

W 2012 r. świadczenia z pomocy społecznej były udzielane zgodnie z zawartymi w ustawie o pomocy społecznej kryteriami. W IV kwartale ubiegłego roku już według zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Sama kwota, o którą wzrosły progi dochodowe, nie jest na tyle wysoka, i nie spowodowała gwałtownego wzrostu wypłacanych świadczeń.

Pomocą społeczną objęto 914 rodzin (w rodzinach tych było 2.121 osób). Stwierdzić należy, że w 2012 r., w porównaniu do 2011 r. (pomocą społeczną objęto 996 rodzin, i 2.337 osób w tych rodzinach), i 2010 r. (pomocą społeczną objęto 1.180 rodzin i 2.899 osób w tych rodzinach), nastąpił dalszy spadek liczby klientów i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wszystkie osoby kwalifikujące się do pomocy społecznej otrzymały ją. Decyzje odmowne wydano jedynie w przypadkach nie spełnienia przez klientów wymogów wynikających z przepisów prawnych (np. braku kwalifikacji dochodowej).

W 2012 r. Ośrodek realizował ustawowe zadanie gminy o charakterze obowiązkowym wypłatę zasiłków okresowych, które wypłacono dla 195 osób (w 2011 r. - 271 osób, w 2010 r. - 343 osób), które są dochodem gwarantowanym. Średnia wysokość wypłacanego zasiłku okresowego w 2012 r. wynosiła 1.307 zł (w 2011 r. wynosiła 1.297 zł, w 2010 r. wynosiła ok. 1.311 zł). W 2012 r. wydatkowano ogółem na ten cel 254.891 zł, co oznacza, że mniej, w porównaniu do lat ubiegłych (w 2011 r. - 351.553 zł, w 2010 r. - 449.787 zł, w 2009 r. - 556.243 zł).

Wypłacono zasiłek stały 161 osobom (w 2011 r. - 171 osobom, w 2010 r. - 169 osobom) i wydatkowano na ten cel 616.990 zł (w 2011 r. - 605.312 zł, w 2010 r. - 617.441 zł).

Zasiłki celowe przyznano 663 osobom (w 2011 r. - 697 osobom, w 2010 r. - 795 osobom, w 2009r. - 737 osobom,) na łączną kwotę 623.081 zł (w 2011 r. - 559.535 zł, w 2010 r. - 602.471 zł,

w 2009 r. - 471.326 zł), co wskazuje, że wydatkowano na tą formę pomocy więcej środków, niż w latach ubiegłych, i dla mniejszej liczby klientów W 2012 r., podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zasiłków celowych zostało przyznanych na żywność (416) i uregulowanie opłat z tytułu czynszu i energii elektrycznej (400). Wzrosła średnia wysokość zasiłku celowego wypłaconego klientowi w ciągu roku na dożywianie do ok. 574 zł (w 2011 r. - 526 zł, w 2010 r. - ok. 496 zł).

Pokryto koszty pobytu 48 osób (w 2011 r. - 49 osób, w 2010 r. - 41 osób) w domach pomocy społecznej, w ramach realizacji zadania gminy o charakterze obowiązkowym. Na ten cel wydatkowano 850.268 zł (w 2011 r. - 707.903 zł, w 2010 r. - 600.923 zł), co oznacza dalszy wzrost wydatków na ten cel, w stosunku do lat ubiegłych. W 2012 r. koszty realizacji tego zadania, w stosunku do 2011 r., wzrosły do 120 %, i były wydatkiem znacznie obciążającym zadania własne.

W ramach zadań własnych, przy dofinansowaniu dotacją celową do zadań własnych, MOPS kontynuował realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, z którego skorzystało 1.552 osoby (w 2011 r. - 1.701 osób, w 2010 r. - 2035 osób), co oznacza mniej (dalszy spadek) w stosunku do 2011 r. i 2010 r. W 2012 r. odnotowano nieznaczny wzrost wydatkowanych środków na realizację programu (posiłki, zasiłki celowe na żywność, doposażenie stołówek, koszty dowozu posiłków do szkół), bo wynoszący łącznie 335.877 zł (w 2011 r. - 309.600 zł, w 2010 r. - 351.922 zł). Wzrosła liczba dożywianych dzieci w szkołach i przedszkolach oraz osób korzystających z dożywiania w Jadłodajni MCPS, kosztem liczby osób, którym przyznano zasiłek celowy na żywność i wydatkowanych środków na ten cel.

Do Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej zgłosiło się więcej, bo 1.084 klientów, niż w 2011 r. i 2010 r., kiedy zgłosiło się odpowiednio 972 osoby i 1.060 osób będących w sytuacji kryzysowej z powodu problemów zdrowotnych, konfliktów rodzinnych, przemocy w rodzinie i problemów wychowawczych z dziećmi.

Prowadzono obsługę, powołanego zarządzeniem Nr 95/2011 Prezydenta Miasta Sieradza Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu. Pracownicy Ośrodka wchodzili w skład wszystkich grup roboczych (92), powoływanych obligatoryjnie w związku z wpływem formularza „Niebieska Karta”.

MOPS kontynuował realizację „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 - 2013” oraz „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006- 2013” przyjętych uchwałami Rady Miejskiej w Sieradzu w dniu 26.10.2006 r. Realizował

również zadania ujęte w rocznym **Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

W 2012 r. nie zaistniała sytuacja, która wymagałaby umieszczenia osoby, doświadczającej przemocy w rodzinie, w mieszkaniu interwencyjnym, przygotowanym w budynku w Sieradzu przy ul. Polnej 2/13.

Pomocą społeczną - wyłącznie w formie pracy socjalnej - objęto 56 rodzin, tj. więcej niż w 2011 r. o 12 rodzin. Zawarto z bezrobotnymi klientami 83 kontrakty socjalne (w 2011 r. - 80 kontraktów socjalnych). Usamodzieliło się 13 rodzin (w 2011 r. - 16 rodzin).

W roku ubiegłym kontynuowano realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. W 2012 r., podobnie jak w latach ubiegłych, największe pozycje stanowiły świadczenia rodzinne z dodatkami, na które wydatkowano łącznie kwotę 4.166.644,22 zł (w 2011 r. - 4.621.870,47 zł) i zasiłki pielęgnacyjne, na które wydatkowano łącznie kwotę 1.623.574,80 zł (w 2011 r. - 1.617.808,32 zł). Natomiast na świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydatkowano łącznie 1.892.982,14 zł (w 2011 r. - 1.701.788,72 zł).

MOPS w Sieradzu był instytucją otwartą na współpracę z partnerami zewnętrznymi. Kontynuował współpracę z organizacjami, stowarzyszeniami, instytucjami, szkołami i kościołami w zakresie rozwiązywania problemów ludzi potrzebujących wsparcia i pomocy społecznej. Integrował różne lokalne podmioty i włączał w rozwiązywanie problemów społecznych ich przedstawicieli przez łączenie ich możliwości organizacyjnych, finansowych i kadrowych.

W 2012 r., podobnie jak w latach ubiegłych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu podejmował różnorodne inicjatywy samodzielnego i koalicyjnego działania, a także pozyskiwał informacje na temat zadań realizowanych indywidualnie lub w partnerstwie przez inne podmioty. Był nie tylko samodzielnym realizatorem zadań wynikających ze „**Strategii Integracji i Rozwiązywania problemów Społecznych dla Miasta Sieradza na lata 2006 - 2013**”, ale również koordynatorem i współrealizatorem działań koalicyjnych, w szeroko postrzeganym współdziałaniu z instytucjami rynku sieradzkiego i organizacjami pozarządowymi. Podejmował inicjatywy koalicyjnego działania, zwiększające prawdopodobieństwo dokonania zmian społecznych, zlikwidowania lub zmniejszenia problemu społecznego. Realizacja przyjętej przez Radę Miejską w Sieradzu Strategii, w tym miejskich programów sprzyjała budowaniu i dalszemu umacnianiu partnerstwa między podmiotami działającymi na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii i rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Sieradza na lata 2006 - 2013” za 2012 r. stanowi załącznik do sprawozdania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poszukiwał, zabiegał i korzystał z możliwości pozyskania dodatkowych środków finansowych na realizację określonych programów społecznych.

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu realizował projekt systemowy pn. „UWIERZYĆ W SIEBIE - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy społecznej oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej.

W celu podejmowania nowych zadań z zakresu pomocy społecznej, przy założeniu pozyskiwania na ich realizację zewnętrznych środków finansowych, niezbędnym jest także zabezpieczenie odpowiednich środków w budżecie miasta Sieradza z przeznaczeniem na tzw. wkład własny.

Plan finansowy wydatków ogółem na 2013r.. - 15.129.882,00 zł

w tym:

dział 851 - Ochrona zdrowia (zadania własne) - 176.346,00 zł

dział 852 - Pomoc społeczna - 14.953.536,00 zł

w tym:

- pomoc społeczna (zadania zlecone) - 9.592.528,00 zł

- pomoc społeczna (dofinansowanie Wojewody do zadań własnych) - 1.382.636,00 zł

- pomoc społeczna (zadania własne) - 3.978.372,00 zł

Zadania realizowane przez MOPS finansowane będą z trzech źródeł:

1. W ramach zadań zleconych gminie, jako **dotacja przekazana przez Wojewodę Łódzkiego** na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami w kwocie **9.592.528,00 zł**, z tego:

- rozdz. 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z fund. alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie i rentowe z ubezpieczenia społeczne - 9.565.234,00 zł

w tym:

- świadczenia rodzinne - 7.606.946,00 zł

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego - 1.958.288,00 zł

- rozdz.85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne - 26.649,00 zł

- rozdz. 85219 - Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego - 645,00 zł

2. **Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gminy** w kwocie **1.382.638,00 zł**, z tego:

- rozdz. 85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłki stałe...
.. - 52.439,00 zł

- rozdz. 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe) - 62.584,00 zł

- rozdz. 85216 - Zasiłki stałe - 565.217,00 zł

- rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej - 474.137,00 zł

- rozdz. 85295 - Program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. - 228.259,00 zł

3. **Ze środków własnych Urzędu Miasta Sieradz** w kwocie **4.154.718,00 zł**, z tego:

dział 851 - Ochrona zdrowia - 176.346,00 zł

dział 852 - Pomoc społeczna - 3.978.372,00 zł

w tym:

- rozdz. 85203 - Ośrodki Wsparcia - 302.900,00 zł

- rozdz. 85204 - Rodziny zastępcze - 5.000,00 zł

- rozdz.85205 - Przeciwdziałanie. przemocy w rodzinie - 40.567,00 zł

- rozdz. 85212 - Świadczenia rodzinne - 80.000,00 zł

- rozdz. 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	- 1.700.000,00 zł
- rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej	- 1.707.905,00 zł
- rozdz.85228 - Usługi opiekuńcze	- 142.000,00 zł

Porównanie wydatków roku 2012 do planu wydatków 2013 roku przedstawia poniższa tabela nr 5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wskaźnik % wzrost / spadek 2013 r.
Ogółem wydatki, z tego:	15.979.549,10 zł	15.129.882,00 zł	spadek 5,32 % (94,68 % z 2012 r.)
1. Zadania własne, w tym:	5.993.544,62 zł	5.537.354,00 zł	spadek 7,61 % (92,39 % z 2012 r.)
- środki własne Urzędu Miasta a) dział 851 - Ochrona zdrowia b) dział 852 - Pomoc społeczna	3.929.694,89 zł 189.916,23 zł 3.739.778,66 zł	4.154.718,00 zł 176.346,00 zł 3.978.372,00 zł	wzrost 5,73 % (105,73 % z 2012 r.) spadek 7,15 % (92,85 % z 2012 r.) wzrost 6,38 % (106,38 % z 2012 r.)
- dofinansowanie Wojewody do zadań własnych	2.063.849,73 zł	1.382.636,00 zł	spadek 33,01 % (66,99 % z 2012 r.)
2. Zadania zlecone	9.378.212,96 zł	9.592.528,00 zł	wzrost 2,29% % (102,29 % z 2012 r.)
Realizacja programu ze środków unijnych pn. „Uwierzyć w Siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia”, z tego:	607.791,52 zł	573.283,80 */	spadek 5,68 % (94,32 % z 2012 r.)
- dotacja rozwojowa	542.878,47 zł	513.089,00 zł	spadek 5,49 % (94,51 % z 2012 r.)
- wkład własny JST	64.913,05 zł	60.194,80 zł	spadek 7,27 % (92,73 % z 2012 r.)

*/ W dniu 31.01.2013 r. złożono wniosek planu finansowego na 2013 r. na realizację projektu pn. „Uwierzyć w Siebie - pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia w ramach Poddziałania 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który realizowany jest od 2008 r. (kwota nie wliczona do planu, ponieważ jest kwota wnioskowana – nie została zatwierdzona i wprowadzona uchwałą Rady Miejskiej w Sieradzu do budżetu).

Stwierdzić należy, że plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu na 2013 r. zabezpiecza środki finansowe na najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zaznaczyć przy tym należy, że **nie zostały zabezpieczone w pełni środki na wynagrodzenia dla pracowników.** Przekazując w miesiącu październiku 2012 r. projekty planów finansowych na 2013 r. zgłaszana była potrzeba zwiększenia środków w rozdz. 85219 - Ośrodki Pomocy

Społecznej. W 2013 r. wprowadzona została zmiana w finansowaniu. utrzymaniu Ośrodka ze środków Wojewody Łódzkiego (pismo z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 7 maja 2012 r., znak: PS-V.3123.113/2012 W.W.). Przyznana przez Wojewodę Łódzkiego dotacja celowa w rozdz. 85219, która wyliczona została w oparciu o liczbę pracowników socjalnych pracujących w terenie, nie pozwoli na zabezpieczenie w pełnej wysokości wypłaty wynagrodzeń pracowników socjalnych w na poziomie 2012 r. Przyznana na 2013 r. dotacja celowa jest o 49,27 % niższym niż w 2012 r. Oznacza to, że **na prawidłową realizację zadania w rozdz. 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej zabraknie** (wg. stanu na dzień 26.03.2013 r.) **kwoty ok. 154.720 zł.**

REALIZACJA W ROKU 2012 ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH ZE „STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA SIERADZ NA LATA 2006 - 2013”

I. WPROWADZENIE

Uchwałą Nr XLI/365/2006 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 29 marca 2006 r. przyjęta została „Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sieradza na lata 2006 – 2013”. Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sieradzu powierzona została koordynacja jej realizacji. W ramach działań strategicznych MOPS podejmował w roku 2012 samodzielnie i w koalicji różnorodne inicjatywy, zmierzające do zapobiegania powstawaniu, minimalizowania i likwidowania problemów społecznych. Na bazie dobrych praktyk wynikających z założenia, że partnerstwo zwiększa efektywność działań, Ośrodek współpracował z jednostkami, organizacjami pozarządowymi, Kościołem oraz osobami fizycznymi i prawnymi, a także pozyskiwał informacje na temat zadań realizowanych przez lokalne podmioty.

Spójnym i nadrzędnym celem zadaniowym była realizacja misji Strategii „Sieradz miastem wzmacniającym pozycję rodziny, zapewniającym rozwój lokalnej społeczności poprzez aktywizację grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowaną we współpracy z organizacjami pozarządowymi”.

Priorytetem były działania w kierunku: zaspokajania niezbędnych potrzeb, umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, aktywizacji społecznej i zawodowej, edukacji, rozwoju osobistego, szeroko rozumianej profilaktyki, optymalnej pomocy socjalnej oraz integracji mieszkańców Sieradza.

Wypełniając nałożone na nas zadania, czyniliśmy starania zmierzające do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

MOPS i inne lokalne jednostki realizowały zadania w najbardziej potrzebujących obszarach socjalnych, przyczyniając się do pokonywania trudnych sytuacji zdrowotnych, materialnych i społecznych mieszkańców naszego miasta.

Wspólne i indywidualne działania sieradzkich podmiotów w obszarze pomocy społecznej ukierunkowane były na przeciwdziałanie powstawaniu negatywnych zjawisk społecznych, a tym samym na zapobieganie procesowi marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W minionym roku kontynuowano i podejmowano nowe zadania, mające na celu diagnozę środowiska lokalnego, jego zasobów, możliwości i potrzeb oraz ich zaspokajanie. Realizowano działania o charakterze profilaktycznym, opiekuńczym, wychowawczym, informacyjnym, edukacyjnym, pomocowym, interwencyjnym, aktywizującym i integracyjnym. W zaistniałej potrzebie realizatorzy zadań korzystali wzajemnie z potencjału partnerów (również zewnętrznych). Dzięki licznej współpracy, również MOPS usprawniał oraz uzupełniał dotychczasowe inicjatywy na rzecz potrzebujących wsparcia osób i grup społecznych.

Sieradzkie jednostki opracowywały i wdrażały programy osłonowe, tworzące wielosektorowe formy pomocy dla określonych grup dyspanseryjnych, pozwalające na zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego, poprzez zaspokajanie potrzeb i wywoływanie trwałych, pozytywnych zmian.

MOPS starał się wychodzić naprzeciw zapotrzebowaniu partnerów i w ramach współpracy umożliwiał poszerzanie wiedzy i doświadczeń. Oferował swoje wsparcie doradcze, merytoryczne i techniczne. Motywował do nawiązywania współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami, aby działania strategiczne były realizowane w sposób jak najbardziej fachowy i kompleksowy.

W oparciu o wytyczne Strategii lokalne instytucje dialogu społecznego podjęły w ubiegłym roku wiele inicjatyw. Do przedstawienia poszczególnych działań posłużyły: wynikająca ze współpracy wiedza oraz materiały uzyskane przez MOPS od lokalnych podmiotów.

II. REALIZACJA CELÓW STRATEGII

1. W obszarze celu strategicznego „Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka” realizowane były poszczególne cele operacyjne:

- wzmacnianie pozycji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym,
- pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego i socjalnego,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,
- współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

W tym zakresie pracowali m. in.: Urząd Miasta Sieradza, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Przedszkola, Szkoły (również Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna), Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo im. Floriana Znanieckiego w Sieradzu, Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, Publiczny Ośrodek Adopcyjno–Opiekuńczy, Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno – Konsultacyjny, Polski Czerwony Krzyż, Sądy, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Parafie, Stowarzyszenia i Akcje Katolickie, liczne kluby sportowe, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa (w tym Spółdzielczy Dom Kultury), Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego, Sieradzkie Centrum Kultury, Ochotnicza Straż Pożarna, Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej, sponsorzy, lokalne media i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W/w podmioty organizowały wielokierunkową i skoordynowaną pomoc w przezwyciężaniu problemów dziecka i rodziny, w tym:

- 1) działania w obszarze rodzin zastępczych (w tym propagowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej) oraz naturalnych rodzin dzieci objętych rodzinnymi lub instytucjonalnymi formami opieki zastępczej, a także na rzecz usamodzielnianych wychowanków domów dziecka, z ukierunkowaniem na umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej i podtrzymania więzi rodzinnych,

Na terenie miasta na koniec 2012 r. funkcjonowało 55 rodzin zastępczych, w których przebywało 67 dzieci. Realizując przepisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej MOPS partycypował w kosztach pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

W Sieradzu zamieszkiwały także 25 pełnoletnich osób, które w minionym roku skorzystały z różnych form pomocy na usamodzielnianie przysługujących osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki wymienione w ustawie o pomocy społecznej.

- 2) podejmowanie nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie (w tym wdrażanie projektów obejmujących oddziaływanie rodziny, społeczności szkolne oraz organizujące społeczność lokalną, działalność szkolnych zespołów wspierających do prowadzenia interwencji profilaktycznej, udostępnianie przyszkolnych boisk wielofunkcyjnych oraz placów zabaw społeczności lokalnej),
- 3) wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji wychowawczych poprzez funkcjonowanie i rozwój poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego), terapię rodzinną, organizowanie spotkań informacyjnych, doradczych, wspierających,

edukacyjno – warsztatowych i szkoleń poświęconych poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności wychowawczych (np. „Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granicę”, „Przemoc wobec dzieci”, „Zagrożenia dla dzieci płynące z sieci – gry komputerowe, internet, cyberprzemoc”); zadania te realizowane są m.in. przez szkoły, w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej, Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,

- 4) włączanie rodziców do działalności szkół w celu budowania wspólnej strategii pomocy dzieciom (udział w planowaniu pracy szkoły, podejmowanie wspólnych przedsięwzięć, działalność Rady Rodziców i Klasowych Rad Rodziców, udział w lekcjach otwartych, uroczystościach, przygotowaniach do konkursów, opiniowanie dokumentów (np. Szkolnego Planu Wychowawczego), dostępność strony internetowej, dzienników elektronicznych oraz tablic informacyjnych, gromadzenie i dostępność materiałów edukacyjnych w bibliotece szkolnej, promowanie aktywnej postawy rodziców (listy gratulacyjne, podziękowania, wpisy do Księgi Przyjaciół Szkoły),
- 5) zintegrowanie działań (w tym szkół) na rzecz dziecka i rodziny, w oparciu o diagnozę problemów i potrzeb, m.in. w zakresie:
  - rozwijanie umiejętności prospołecznych oraz zwiększenia kompetencji emocjonalnych uczniów - umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w relacjach interpersonalnych, kształtowania właściwych postaw i zachowań wobec ekologii, zagrożeń cywilizacyjnych, w tym uzależnień od mediów i nowoczesnych urządzeń technicznych (również cyberprzestępczości, cyberprzemocy, psychomanipulacji i hazardu)
  - profilaktyka zdrowia, w tym w zakresie uzależnień, raka piersi, cukrzycy oraz zasad udzielania pierwszej pomocy (pogadanki, prelekcje, audycje, koncerty, wydawnictwa, badania, nauka samobadania, wzorce spędzania czasu wolnego, itp.)
  - propagowanie systemu wartości i przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym: agresji, przemocy fizycznej i seksualnej
  - nauka radzenia sobie w trudnych, upokarzających i lękotwórczych sytuacjach oraz w przypadku innych zagrożeń
  - wzmacnianie motywacji do nauki i zmiany niepożądanych zachowań
  - zasady postępowania na wypadek wystąpienia w szkole sytuacji trudnych, np. przemoc, nierealizowania obowiązku szkolnego, stosowanie używek)

Działania te realizowano poprzez: opracowywanie i realizację procedur na wypadek trudnych sytuacji i naruszania norm szkolnych, kampanii społecznych, programów profilaktycznych,

opiekuńczych, socjoterapeutycznych, integracyjno – adaptacyjnych i ogólnie wychowawczych, zajęcia opiekuńcze i integracyjne, działania zespołów do prowadzenia interwencji profilaktycznej. Do istotnych zadań w tym zakresie należały m.in.: kampanie edukacyjne przeprowadzone za pośrednictwem mediów, akcja „Sprzątanie świata, programy, prelekcje i konkursy o tematyce profilaktyczno- wychowawczej np. „Nasz pomysł na powstrzymanie agresji/przemocy”- prowadzone m.in. przez szkoły, Komendę Główną oraz Powiatową Policję, Straż Miejską, Straż Pożarną i Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, organizacja koncertów oraz spektakli profilaktycznych i interaktywnych (np. „Toksyczne siostry”, „Wybieram Życie”), spotkań, debat, festynów i zajęć wyjazdowych (o charakterze kulturalnym, sportowo - rekreacyjnym i krajoznawczym), warsztatów profilaktycznych np. „Profilaktyka wczesnoszkolna w zakresie promowania zdrowego stylu życia i przeciwdziałania rozszerzaniu się przemocy, alkoholizmu, narkomanii oraz innych zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży”, „Zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej” oraz wyjazdów integracyjnych, do których zaliczyć można m.in. „zielone szkoły”).

Ważnym elementem tego zadania jest tworzenie i przystępowanie do projektów oraz wyszukiwanie możliwości pozyskiwania środków (m. in. z Urzędu Miasta Sieradza), a także partnerów do realizacji programów wspierających rozwój dzieci - współfinansowanych m.in. ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Polską Fundację Współpracy Dzieciom „Maciuś” (n.p.. „Zima 2012 w Dziesiątce”, „Wakacje 2012 bez używek w dziesiątce” „Aktywizowanie dzieci zahamowanych psychoruchowo w oparciu o zajęcia integracyjno – adaptacyjne z wykorzystaniem technik myślenia twórczego”, „Świat zdrowia/świat uzależnień”, „Sytuacje pozytywne i negatywne z życia klasy, „Jak dochodzi do przemocy?” „Pomysł na wiosnę 2012”, „Agresji, uzależnieniom - NIE. Bezpieczeństwu – TAK”, „Jestem częścią i przyjacielem przyrody”, „Zadbajmy o czysty świat”, „Szkoła bez przemocy”, „Szkoła z klasą” „ Sieradzki Trener Osiedlowy – wakacje 2012”, „Zdrowym być – zdrowo żyć”, „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, Ja – Ty – My”, „Pierwszaczek”, „Razem czujemy się silniejsi”, „Przeciw agresji”, „Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń”, „Bezpieczna szkoła”, „Partnerzy w nauce”, „Jestem świadom swoich decyzji”, „Wulgaryzmy - przemoc werbalna”, „Każdy uczeń jest ważny”, „Narkotyki i dopalacze to nie nasza bajka”, „Ekologiczny kameleon – zmieniam myślenie w trosce o istnienie”, „Kupuj odpowiedzialnie drewno i papier”, „Wiosenne przebudzenie”, „Moja opowieść na życie – praca z celami osobistymi w ujęciu narracyjnym”, „Jesienna aktywność”, „Od dręczyciela do przyjaciela”, „Profilaktyka

a Ty”, „U progu dorosłości”, „Bezpieczna szkoła, bezpieczna klasa, bezpieczny ja”, „Ograniczanie zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce”, „Jestem O.K”, „Edukacja – szansa na lepsze życie”, „Utworzenie ogródka dydaktycznego pn. Przyrodniczy Ogród Zmysłów”).

Za godne uwagi należy uznać podkreślanie pozytywnych postaw uczniów promujących w środowisku dobry wizerunek szkoły (np. przyznawanie tytułu Honorowego Ambasadora SP 4),

6) zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi prawami oraz dążenie do zniwelowania różnic wynikających z dysproporcji bytowych i wzorców środowiskowych

- dożywianie: obiady, gorący posiłek, darmowa zupa, mleko, warzywa i owoce (m.in. w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Owoce w szkole”, „Mleko z klasą”, „5 porcji warzyw, owoców i soku”- ze środków sponsorów, we współpracy z Agencją Rynku Rolnego oraz w ramach inicjatyw szkół)
- inna pomoc wymierna (odzież, wyprawki szkolne, dofinansowanie do zakupu i sfinansowanie podręczników, paczki świąteczne, programy stypendialne)
- organizacja czasu wolnego i wypoczynku – zwłaszcza nieodpłatnie oraz w ramach współfinansowania: w ramach świetlic wakacyjnych, półkolonii, wycieczek i innych form zorganizowanego czasu wolnego w czasie wakacji i ferii zimowych (realizatorami byli m.in. Urząd Miasta, SSM, TPD, PKPS, Sieradzkie Centrum Kultury, Zespół Placówek Wychowania Pozaszkolnego, szkoły, Parafie, MOPS)
- wprowadzanie jednolitego stroju szkolnego
- spotkania okolicznościowe
- świadczenia dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych
- świadczenia rodzinne
- dostosowywanie obiektów szkół do potrzeb uczniów z ograniczoną sprawnością fizyczną
- zakup i udostępnianie pomocy dydaktycznych oraz stanowisk informatycznych
- bieżąca pomoc psychologiczna i pedagogiczna, zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, terapia logopedyczna, gimnastyka korekcyjna, zajęcia rewalidacyjne.

Należy podkreślić, że szczególną troską pedagogiczną objęci zostali m.in. uczniowie dotknięci zjawiskiem eurosieroctwa - sytuacją ściśle powiązaną z długotrwałym bezrobociem mieszkańców miasta.

- 7) działania w zakresie szerzenia znajomości i respektowania praw i obowiązków dziecka, zmierzające do zapewnienia dzieciom poczucia bezpieczeństwa (m.in. we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Dziecka oraz Terenowym Komitetem Praw Dziecka w Łodzi) – m.in. poprzez realizację projektu „Jestem dzieckiem - więc mam prawa, ale i obowiązki”
- 8) stałe podnoszenie poziomu i jakości edukacji i wychowania w szkołach poprzez szkolenia (wewnątrzszkolne i zewnętrzne) kadr nauczycielskich, mające na celu zwłaszcza rozwój umiejętności psychologiczno – pedagogicznych: posiedzenia Rad Pedagogicznych, Zespołów Przedmiotowych i Klasowych Zespołów Nauczycielskich, udział w studiach podyplomowych, warsztatach, kursach, seminariach, konferencjach oraz w projektach (m.in. o następujących zagadnieniach: „Skuteczna praca z rodziną”, „Pomoc psychologiczno – pedagogiczna. Metoda interwencji kryzysowej w pracy wychowawcy i pedagoga”, „Konstruowanie PDW dla uczniów posiadających opinie PPP”, „Logika zamiast papierologii stosowanej w planowaniu pracy z uczniami ze SPE”, „Grupa wsparcia – superwizja pedagogów i psychologów szkolnych”, „Pedagog i psycholog na straży bezpieczeństwa w szkole”, „Rozwiązywanie konfliktów w szkole. Mediacje uczniowskie”, „Metody i techniki pracy z uczniem zagrożonym niedostosowaniem społecznym realizowane w środowisku szkolnym”, „Wczesna edukacja seksualna w szkole”, „Konstruowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno - Terapeutycznych dla uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym”, „Jak trzymać dyscyplinę w klasie i szkole”, „Profilaktyka zachowań ryzykownych – analiza przypadków występujących w szkole”. „Budowanie strategii pracy z uczniem”, „Specyficzne potrzeby edukacyjne”
- 9) wspomaganie rozwoju psychomotorycznego i efektywności uczenia się oraz zmniejszanie dysproporcji rozwojowych poprzez:
- tworzenie i wdrażanie procedur i programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
  - indywidualizację pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym: diagnoza szkolna, Karta Indywidualnych Potrzeb Ucznia, Plan Działań Wspierających, realizacja programów, np. „Każdy uczeń jest ważny”)
  - organizację i wzbogacanie wynikającej z diagnozy potrzeb oferty zajęć pozalekcyjnych (w tym w przedmiotowych zespołach i zajęciach wyrównawczych)
  - kierowanie uczniów w porozumieniu z rodzicami lub opiekunami prawnymi na badania specjalistyczne (Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna oraz inne poradnie specjalistyczne)

Istotnym działaniem w tym zakresie jest m.in. prowadzenie klas i szkół integracyjnych, świetlic szkolnych i środowiskowych (realizujących m.in. dożywianie, zajęcia z zakresu kształtowania

właściwych postaw moralnych, profilaktyki zagrożeń, pomocy w nauce, wydobywające oraz rozwijające uzdolnienia, zainteresowania i twórcze myślenie, wpajające wzorce zagospodarowywania czasu wolnego, udzielające wsparcia w sytuacjach trudnych), funkcjonowanie Sieradzkiego Uniwersytetu Dziecięcego.

- 10) umożliwienie rozwoju zainteresowań, kompetencji kluczowych i talentów dzieci i młodzieży (prowadzenie przez szkoły i placówki kultury różnorodnych kół zainteresowań: przedmiotowych, sportowych, artystycznych, religijnych, turystycznych, dziennikarskich, europejskich, z zakresu technologii informacyjnej - z naciskiem na bezpieczne korzystanie z internetu oraz poczty elektronicznej, samorządowych, regionalnych, ekologicznych, PCK, LOP, Sklepikarzy, Młodego Handlowca, Młodego Prawnika, filmowych oraz turystyczno – krajoznawczych, prowadzenie chóru, gazetek szkolnych, prowadzenie bibliotek oraz organizacja lekcji bibliotecznych, widowisk, wystaw, festiwali, olimpiad, turniejów, konkursów, rajdów, wycieczek, wyjazdu do teatru i do kina
- 11) umacnianie pozycji dziecka w rodzinie oraz wzmacnianie pozycji rodziny w środowisku lokalnym i jej prawidłowego funkcjonowania (pikniki, festyny osiedlowe, możliwość udziału w uroczystościach lokalnych, zajęcia umożliwiające rozwój zainteresowań członków rodzin w różnym wieku: koncerty, wystawy, spotkania okolicznościowe, wyjazdy do filharmonii, teatru, kina, imprezy sportowe, wycieczki turystyczno - krajoznawcze)
- 12) aktywizacja dzieci i młodzieży oraz rozbudzanie i kształtowanie postaw prospołecznych (m.in. empatii, szacunku wobec osób niepełnosprawnych i innych wymagających wsparcia, wskazywanie możliwości samorozwoju) poprzez działalność samorządności uczniowskiej oraz organizację działań pomocowych: pomocy koleżeńskiej, działań charytatywnych (m.in. udział w akcjach: „Podziel się posiłkiem”, „Szlachetna paczka”, „Święty Mikołaj dla każdego”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, zbiórka darów na rzecz dzieci z Domu Dziecka), praca wolontarystyczna (pomoc o charakterze opiekuńczo – usługowym) oraz integrujących (pomoc w realizacji pikników i spotkań okolicznościowych), spotkania z osobami o specjalnych potrzebach ale i zasobach (z pensjonariuszami Domów Pomocy Społecznej, prezesem Stowarzyszenia Krzewienia Wyższych wartości Ludzkich „Delphi” oraz srebrnym medalistą Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012 – p. Karolem Kozuniem)
- 13) przygotowywanie młodzieży do pełnienia określonych ról społecznych (m.in. poprzez realizację przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”, przekazywanie wzorców organizacji pracy własnej i czasu, realizację projektów z zakresu orientacji prozawodowej, przedsiębiorczości i podnoszenia umiejętności zawodowych) m.in. w ramach Młodzieżowego Centrum Kariery oraz Klubu Pracy OHP, Targów Edukacyjnych,

- 14) działania w zakresie poprawy warunków umożliwiających rozwój osobowy poprzez wprowadzanie nowych kierunków kształcenia oraz ich promocję,
- 15) działania doradcze, informacyjne, pomocowe – zmierzające do wsparcia rodzin w trudnych sytuacjach życiowych,
- 16) edukacja rodzin w zakresie bezpiecznego i estetycznego funkcjonowania w miejscu zamieszkania (imprezy plenerowe, konkursy oraz bogata oferta kulturalna); istotnym działaniem w tym obszarze było uruchomienie Centrum Informacji Kulturalnej w ramach Projektu rewitalizacji Starego Miasta Sieradza „Od elekcji królów Polski do epoki internetu – sieradzka starówka historycznym i kulturowym dziedzictwem regionu”, którego jednym z założonych rezultatów jest zmniejszenie zjawisk patologii społecznych.

2. „Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym”.

Działania w ramach tego celu strategicznego realizowane były poprzez następujące cele operacyjne:

- redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz bezdomności,
- tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania,
- budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.

Zadania w tych obszarach podejmowali przede wszystkim: Urząd Miasta, Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Towarzystwo Muzyczne „FERMATA”, Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych: „Dary Losu” i „Uśmiech Dziecka”, Stowarzyszenie na Rzecz Inicjatyw Obywatelskich „PRO FUTURO”, Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej, Poradnia Leczenia Uzależnień NZOZ „Mark – Med.”, Stowarzyszenie Abstynentów „Przystań”, Sieradzkie Towarzystwo Trzeźwości „Przyjaźń”, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Warcie, szkoły, Parafie, akcje katolickie, schroniska dla bezdomnych, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura, Sądy, Straż Miejska, WSHE, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, SPZOZ, lokalni Pracodawcy i MOPS.

2 a Wyżej wymienione podmioty podjęły się działań w zakresie:

- 1) wyrównywania szans zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych, w tym m.in. przyznawanie i wypłata przewidzianych ustawowo świadczeń (zasiłki celowe, okresowe, stałe, dodatki mieszkaniowe, stypendia szkolne, zasiłki dla bezrobotnych, opłacanie składek na

świadczenia zdrowotne), pożyczki z Funduszu Samopomocy Członkowskiej, prowadzenie punktów wydawania żywności - m.in. w ramach Programu Dostarczania Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej PAED, współpracy z Fundacją Łódzki Bank Żywności, prowadzenie punktu wydawania odzieży, wsparcie uczniów w zakresie odpowiedniego żywienia – w tym w ramach Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, organizacja spotkań dla dzieci połączonych z upominkiem (Urząd Miasta dla 460 a Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa dla 216 dzieci), organizacja zbiórek ulicznych, akcji charytatywnych (np. „Szlachetna paczka”, działań wolontarystycznych, prowadzenia szkolnych kół PCK realizujących działania pomocowe;

Bardzo istotnym elementem zabezpieczenia finansowego sieradzkich rodzin jest przyznawanie i wypłata przez MOPS świadczeń rodzinnych, do których należą:

- zasiłek rodzinny
- zasiłek pielęgnacyjny
- świadczenie pielęgnacyjne
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
- fundusz alimentacyjny
- dodatki do zasiłku z tytułu:
  - urodzenia dziecka
  - samotnego wychowywania
  - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
  - rozpoczęcia roku szkolnego
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkanem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły

2) prowadzenia wszechstronnego wsparcia specjalistycznego, zmierzającego do rozwiązywania sytuacji kryzysowych osób i rodzin (praca socjalna, poradnictwo, konsultacje, mediacje, negocjacje, interwencje) oraz do wzmacniania lub odzyskiwania zdolności do funkcjonowania

w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

3) motywowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do mobilności

i aktywności (m.in. w ramach działań kontraktowych),

4) aktywizacji środowiska lokalnego, poprzez organizację spotkań okolicznościowych, pikników, konkursów, ofertę rekreacyjno - kulturalną oraz pozyskiwanie sprzymierzeńców działań (również sponsorów),

5) zapobiegania bezrobociu ludzi młodych, poprzez działania na rzecz młodzieży uczącej się (również tej o ograniczeniach zdrowotnych i specjalnych potrzebach), dotyczące orientacji zawodowej i planowania kariery, a także w obszarze poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mające na celu powrót do systemu edukacji, zdobycie zawodu oraz usamodzielnienie się (m.in. w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, Klubów Pracy, Młodzieżowego Centrum Kariery, Biura Pracy),

6) rozwiązywania problemów środowiska osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo (w PUP w Sieradzu w roku 2012 zarejestrowano ogółem 2912 mieszkańców miasta, w tym 1540 kobiet) poprzez: realizację programów aktywizujących oraz podnoszących kompetencje i kwalifikacje (m.in. w ramach programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego), szkolenia zawodowe, seminaria, kursy językowe, środki na podjęcie działalności gospodarczej, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osób niepełnosprawnych oraz wynagrodzenia i składek, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, organizację robót publicznych, prac interwencyjnych, staży zawodowych, kursów językowych, zawodowych, prawa jazdy oraz w zakresie nowych technologii, pośrednictwa pracy, poradnictwa i informacji zawodowej (w tym organizacja Dni Informacji Zawodowej, Festiwalu Zawodów, spotkań informacyjnych oraz grupowych zajęć zawodowych mających na celu przygotowanie osób do wejścia na rynek pracy oraz nabycie umiejętności pracy w zespołach pracowniczych.

Podkreślić należy, że wiodąca rola w działaniach w zakresie bezrobocia należała do **Powiatowego Urzędu Pracy, WUP** oraz **Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP**, choć projekty w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowane były również przez Urząd Miasta Sieradza, MOPS.

7) systematycznego szkolenia kadr i współpracy partnerów lokalnych na rzecz aktywizacji rynku pracy,

8) ograniczania zjawiska bezdomności i jego skutków poprzez monitorowanie osób pozostających bez miejsca pobytu oraz zabezpieczenie niezbędnej pomocy i schronienia osobom bezdomnym

(w oparciu o zintegrowane działania Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu i MOPS, we współpracy m.in. ze Schroniskiem im. ks. Franciszka Drzewieckiego Zgromadzenie „Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści” w Henrykowie, Bełchatowskim Centrum Pomocy Bliźniemu, Poddębickim Centrum Pomocy Bliźniemu – ogółem w 2012 r. schronienia udzielono 20 osobom).

Ważnym elementem w/w działań jest upowszechnianie wśród mieszkańców informacji o przysługujących im uprawnieniach, w tym różnorodnych formach aktywizacji, wsparcia i pomocy. Służą temu informacje zamieszczane na stronach internetowych, w mediach, propagowanie działań podczas wywiadówek, spotkań okolicznościowych i imprez o zasięgu lokalnym lub dla określonych grup społecznych, informatory, plakaty czy ulotki (rozpropagowane np. wśród mieszkańców przez SSM), bieżąca praca pracowników MOPS, pracowników socjalnych zatrudnionych w szpitalach, pracownika do spraw społecznych SSM.

2b/ W ramach omawianego celu strategicznego realizowane były wielokierunkowe działania na rzecz rozwiązywania problemu uzależnień. Należą do nich przedsięwzięcia podejmowane i koordynowane przez Urząd Miasta Sieradza w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Sieradzu Nr XIV/100/2011 z dnia 30 listopada 2011 r.

W ramach w/w programu realizowane były zadania w zakresie:

1) zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu (zadanie realizowane zwłaszcza poprzez działania Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań”, Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”, Poradni Leczenia Uzależnień w NZOZ „Mark-Med” oraz Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Warcie (w ramach Poradni i Oddziału Leczenia Uzależnień))

Profesjonalne leczenie osób uzależnionych od alkoholu oferuje na terenie miasta **Poradnia Leczenia Uzależnień „Mark-Med”**. Celem realizowanych terapii uzależnienia jest utrzymanie abstynencji od alkoholu, poprawa zdrowia psychicznego oraz nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty. Ponadto poradnia udziela pomocy osobom uzależnionym, ujawniającym zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych oraz osobom współuzależnionym,

ujawniającym głównie związane ze stresem zaburzenia nerwicowe. W ramach poradni funkcjonują: poradnia udzielająca pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym, DDA oraz poradnia dla osób uzależnionych od narkotyków. Usługi realizowane są w ramach podpisanej umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. W roku 2012 Poradnia Leczenia Uzależnień „Mark – Med ” była realizatorem finansowanego przez nasze miasto ponadpodstawowego programu psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i DDA, z których skorzystało łącznie 228 osób. Programy te finansowane były również przez Miasto Sieradz.

Terapię leczenia uzależnień prowadzi także **Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Warcie**. Działalność leczniczą i rehabilitacyjną, w tym osób z nałożonym sądowym obowiązkiem leczenia odwykowego, realizuje funkcjonujący w strukturze szpitala Oddział Leczenia Uzależnień. Dodatkowo, w ramach Poradni Leczenia Uzależnień, prowadzone były zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz współuzależnionych. W ten sposób zwiększona została dostępność do świadczeń z zakresu leczenia uzależnień, terapii rodzin, terapii współuzależnienia i działalności profilaktycznej w warunkach lecznictwa ambulatoryjnego.

Omawiając to zadanie należy podkreślić ofertę programową **Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań” i Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”**, która obejmowała:

- punkt informacyjno – konsultacyjny, służący udzielaniu informacji dotyczących możliwości leczenia odwykowego, działań prowadzących do trzeźwości; z osobami potrzebującymi pomocy prowadzone są również rozmowy i kontaktu przez członków stowarzyszeń, posiadających odpowiednie przygotowanie w tym zakresie,
- społeczność klubową, która służy integracji osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- grupę wstępną
- grupę edukacyjno – motywacyjną dla osób nowowstępujących, której celem jest ukazanie problemu alkoholowego jako choroby i zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego
- grupę dalszego zdrowienia (grupę wsparcia), której zadaniem jest wspomaganie procesu trzeźwienia osób uzależnionych od alkoholu po leczeniu odwykowym
- grupę dla osób współuzależnionych, której celem jest ukazanie nowych rozwiązań i zmian sposobu myślenia w obszarze choroby alkoholowej
- pomoc w załatwianiu trudnych spraw życiowych.

Stowarzyszenia realizowały zajęcia terapeutyczne:

- dla osób uzależnionych od alkoholu (tematy grup: istota choroby alkoholowej – jej objawy, fazy, uzależnienia i skutki, myślenie i zachowania alkoholowe, zapobieganie nawrotom choroby, zmiany w samopoczuciu fizycznym i psychicznym, zmiany

w trybie życia, zmiany w relacjach z innymi ludźmi, zwalczanie złości i stresu)

- dla osób współuzależnionych (tematy grup: zapoznanie się z naturą i mechanizmami kierującymi współuzależnieniem, radzenie sobie w sytuacjach stresujących, trening asertywności, trening interpersonalny, rozwijanie poczucia wartości, znaczenia i pozytywnego obrazu siebie, przełamywanie izolacji społecznej i poczucia wyobcowania).

Prowadzone były przez psychologa oraz terapeutę różnorodne programy indywidualne i grupowe, połączone z zajęciami warsztatowymi, mające na celu naukę zachowań asertywnych, radzenia sobie z poczuciem winy, wstydu, ze złością, gniewem innych, stresem lub agresją oraz odbudowanie hierarchii wartości, norm, zasad i więzi rodzinnych.

W ramach działań statutowych stwarzane były wzorce zdrowego stylu życia, kształtowano osobisty rozwój osób dotkniętych chorobą alkoholową, pokazywano możliwości odzyskania prawidłowej postawy w rodzinie i otoczeniu, motywowano do podjęcia leczenia oraz wspierano w procesie trzeźwienia.

W okresie letnim członkowie uczestniczyli w obozach terapeutycznych.

Poprzez imprezy okolicznościowe, które pozwalają na promowanie trzeźwego stylu życia, stowarzyszenia realizowały również działania z zakresu integracji osób uzależnionych oraz ich rodzin.

2) pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, zwłaszcza pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą

Zadania te realizuje m.in. **Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS**, którego celem jest udzielanie natychmiastowej, kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych.

Ośrodek udziela nieodpłatnego wsparcia socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.

Pomoc prawna polegała na poradnictwie, konsultacjach oraz pomocy w sporządzaniu pism procesowych.

Udzielano porad w zakresie:

- a) prawa rodzinnego np. alimentów, rozwodów, separacji, władzy rodzicielskiej, opieki, leczenia odwykowego i psychiatrycznego,
- b) prawa cywilnego m.in. w sprawach o ubezwłasnowolnienie,
- c) prawa karnego np. wszczęcia postępowania karnego i jego przebiegu,
- d) prawa z zakresu ubezpieczenia społecznego, emerytur i rent oraz uprawnień osób pokrzywdzonych przestępstwem przeciwko rodzinie (np. znęcanie, pobicie, groźby).

Pomoc psychologiczna udzielana była w formie:

- a) konsultacji indywidualnych,
- b) konsultacji rodzinnych i małżeńskich,
- c) psychoterapii kryzysowej (terapię do kilkunastu spotkań).

W Ośrodku są dostępne w systemie ciągłym materiały informacyjno – edukacyjne (podręczniki, broszury, ulotki) dotyczące powyższego tematu.

W ramach tego zadania, w zakresie działalności o charakterze psychoedukacyjnym i profilaktycznym, kontynuowano zatrudnienie psychologów i pedagoga we wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach – w ramach kompleksowej pomocy dla potrzeb uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców.

Do ważnych działań w omawianym obszarze należy również: podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz monitorowanie przestrzegania na terenie miasta przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania te realizuje **Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

W roku 2012 Komisja przyjęła 51 zgłoszeń wskazujących osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Komisja prowadziła rozmowy i motywowała osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia. Osoby te zgłaszane były przez rodzinę, Komendę Powiatową Policji, MOPS. Na zlecenie Komisji przeprowadzane były wywiady środowiskowe w rodzinach, w których wystąpił problem uzależnienia od alkoholu.

W ramach działań motywowano osoby do podjęcia dobrowolnego leczenia, występowano do psychologa i psychiatry w sprawie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, przekazano 24 wnioski do Sądu Rejonowego w Sieradzu o rozpoznanie sprawy w kierunku zastosowania wobec osoby uzależnionej zobowiązania do podjęcia leczenia (członkowie Komisji uczestniczyli w każdej rozprawie sądowej).

Komisja w ramach zwiększenia dostępności pomocy dla osób z problemem alkoholowym pełni dyżury w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca w godz. od 15.30 – 17.00.

W roku 2012 wypracowano 96 opinii w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą Rady Gminy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe); członkowie Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili spotkania edukacyjne ze sprzedawcami (w 60 placówkach) pod kątem sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz spożycia alkoholu w obrębie sklepu.

3) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

w szczególności dla dzieci i młodzieży

Zadania w tym zakresie realizowano (zwłaszcza na terenie sieradzkich szkół podstawowych i gimnazjalnych, podczas wypoczynku, w świetlicach środowiskowych oraz w ramach edukacji publicznej społeczności lokalnej) poprzez promocję zdrowego stylu życia, ratownictwa, wyuczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych: nawiązywanie dobrych relacji z otoczeniem, umiejętność rozwiązywania konfliktów, radzenie sobie ze stresem, przeciwstawianie się grupom nacisków, rozwijanie empatii, podejmowanie dojrzałych decyzji itd., w tym:

- a) szeroka oferta profilaktycznych spektakli teatralnych z zakresu zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy oraz zjawisk patologicznych, których założeniem jest rozbudzanie różnych form aktywności (artystycznej, sportowej, edukacyjnej, promującej zdrowie i zdrowy styl życia); w programach wskazujących pozytywne i atrakcyjne wzorce życia uczestniczyło: w edycji wiosennej 2083, a w edycji jesiennej 1740 dzieci i młodzieży,
- b) edukacja dzieci z zakresu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (zajęcia prowadzone w szkołach podstawowych i przedszkolach ze Strażą Miejską)
- c) sfinansowanie materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień
- d) kontynuacja na terenie sieradzkich publicznych szkół gimnazjalnych kampanii edukacyjno – zdrowotnej pod hasłem „Mleko to zdrowie – Zdrowie to życie bez nałogów”
- e) udział w organizacji Konferencji z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości w Sieradzu

- f) udział w organizacji spotkania dla młodzieży gimnazjalnej w ramach Ogólnopolskiego Programu „Profilaktyka a Ty”
- g) realizacja zajęć z programami profilaktyki i uzależnień w 8 świetlicach środowiskowych (w świetlicach zapewniono dzieciom dożywianie, opiekę i bezpieczeństwo, pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, przeciwdziałanie nudzie poprzez rozbudzanie zainteresowań, stworzenie przyjaznej ciepłej, wesołej atmosfery, dostarczanie informacji na temat uzależnień oraz o zagrożeniach płynących ze środków odurzających)
- h) realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych podczas wypoczynku: zabezpieczenia w okresie ferii zimowych na terenie sieradzkich szkół oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zajęć sportowo rekreacyjnych, organizacji wypoczynku letniego oraz innych form atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w okresie zimowym i letnim – aktywizujących, profilaktyczno – edukacyjnych, integracyjnych i rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, w tym zajęcia na placach zabaw, świetlicowe, półkolonie, wycieczki, turnusy rodzinne, pikniki
- i) dofinansowanie przez władze miasta zajęć w Parku Linowym, zapewniających dzieciom i młodzieży atrakcyjne i wolne od zagrożeń spędzanie czasu wolnego, rozładowanie wewnętrznych napięć i przeciwdziałanie stresom.

Ważnym elementem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest edukacja publiczna społeczności lokalnej, w tym działalność informacyjna realizowana m.in. poprzez współpracę z lokalnymi mediami.

Do istotnych inicjatyw wpływających na propagowanie idei trzeźwości w społeczeństwie, należy zaliczyć liczne działania Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń” i Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań” w zakresie edukacji, terapii, akceptacji i integracji społecznej (organizacja przez SA „Przystań” mitingu otwartego oraz współorganizacja Forum Trzeźwościowego z okazji Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, udział przedstawicieli SA „Przystań” w licznych naradach Wojewódzkiej Rady Ruchu Abstynenckiego oraz szkoleniach i konferencjach, w realizowanym przez OHP w Sieradzu Projekcie „Twój wybór - Twoja decyzja - Mówię nie”, udział STT „Przyjaźń” w Turnieju Halowej Piłki Nożnej w Zduńskiej Woli, w Turnieju Piłki Nożnej Drużyn Abstynenckich w Zduńskiej Woli, propagowanie przez członków stowarzyszeń trzeźwego stylu życia oraz zasad funkcjonowania klubów i stowarzyszeń abstynenckich, organizacja przez STT „Przyjaźń” XI Turnieju Halowej Piłki Nożnej oraz Dnia Otwartego z okazji obchodów Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, organizacja pikniku trzeźwościowego „Pożegnanie Lata” przez SA „Przystań”, organizacja przez stowarzyszenia licznych spotkań o charakterze rekreacyjnym

i integracyjnym oraz imprez profilaktyczno-sportowych i turystyczno – rozrywkowych (m.in. rajdów rowerowych i pieszych), pikników oraz spotkań świątecznych, okolicznościowych, w tym jubileuszy stowarzyszeń i ich członków, udział przedstawicieli stowarzyszeń w spotkaniach rocznicowych innych klubów abstynenckich oraz w Rajdzie „Klonowego Liścia” w Sierakowie oraz dystrybucja ulotek informujących o działalności stowarzyszeń).

Do ważnych działań podejmowanych przez Gminę Miasto Sieradz w zakresie edukacji publicznej społeczności lokalnej, działalności informacyjnej oraz współpracy z lokalnymi mediami należy zaliczyć:

- a) sfinansowanie kampanii profilaktyczno – edukacyjnych pod hasłem „Narkotekom NIE”, w ramach których odbyła się Publiczna Debata Młodzieżowa nt. uzależnień i profilaktyki zagrożeń oraz impreza profilaktyczno – kulturalna z udziałem zespołu „VIDEO” – udział w nich wzięło około 2500 osób
- b) rozprowadzenie wśród wszystkich przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych materiałów promocyjnych z zakresu przestrzegania zapisu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dotyczącego zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim)
- c) wyemitowanie w Telewizji Miejskiej filmów profilaktyczno-edukacyjnych: „Piłem i brałem” oraz „Anoreksja”
- d) przygotowanie w miesiącu grudniu dla 460 dzieci z terenu Miasta Sieradza ze szkół podstawowych spotkania świątecznego, którego oferta objęła: spektakl teatralny, prelekcję filmu oraz paczki ze słodyczami
- e) zakupienie materiałów do realizacji programu psychoedukacyjnego dla skazanych zagrożonych uzależnieniem alkoholowym lub uzależnionych przebywających w Zakładzie Karnym w Sieradzu
- f) prowadzenie na stronie internetowej naszego miasta zakładki z zakresu profilaktyki uzależnień.

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych (m.in. prowadzenie klubów abstynenckich, działania MOIK, zajęcia warsztatowe dla grup uzależnionych i współuzależnionych), służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych (w ramach dofinansowania i zlecania zadań programowych, organizowania szkoleń, zaopatrywania instytucji w sprzęt i materiały służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie);

Wspomaganie przez Gminę Miasto Sieradz działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych oraz współpraca z nimi, odbywała się również bez przekazywania środków finansowych

(np. przekazywanie materiałów edukacyjnych, organizacja szkoleń, udostępnianie na szczególnych warunkach nieruchomości będących własnością naszego samorządu, promowanie działań tych instytucji poprzez lokalne media i na stronach internetowych miasta, udzielanie pomocy merytorycznej w zakresie wypełniania wniosków dotacyjnych, rozliczeń księgowych, porad prawnych itp.).

Za działania podejmowane przez Miasto Sieradz w zakresie profilaktyki uzależnień Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie już w roku 2006 uznała naszą gminę za wyróżniającą się. Przyznany został stosowny certyfikat oraz dokonano wpisu do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących.

Należy podkreślić, że **Referat Profilaktyki Zdrowotnej i Dodatków Mieszkaniowych** jako realizator omawianego Programu, systematycznie rozszerza ofertę, zgodnie z pojawiającymi się potrzebami. Podejmuje wszelkie działania, aby system pomocy ludziom uzależnionym, współuzależnionym, dzieciom i młodzieży był jak najbardziej skuteczny.

2c/ w obrębie omawianego celu strategicznego, na terenie naszego miasta realizowane były założenia przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/407/2006 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 26 października 2006 r. Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy, stanowiącego integralną część omawianej Strategii.

W ramach tego programu realizowano m.in. zadania z zakresu bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, do zadań którego należą m.in.

- diagnoza sytuacji indywidualnych i lokalnych zjawisk patologicznych – szczególnie w zakresie przemocy domowej
- podejmowanie interwencji na rzecz ochrony rodziny przed przemocą
- podejmowanie działań przez asystenta rodziny w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
- podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i członków ich rodzin

- udzielanie wszechstronnego specjalistycznego poradnictwa socjalnego, pedagogicznego i prawnego
- prowadzenie konsultacji psychologicznych, w szczególności dla ofiar przemocy domowej, osób uzależnionych, współuzależnionych
- zabezpieczanie schronienia osobom, które znajdują się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, w tym poprzez umożliwienie czasowego pobytu w mieszkaniu interwencyjnym MOIK
- zapewnianie bezpieczeństwa dzieciom poprzez umieszczenie u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia lub życia
- współpraca z instytucjami, służbami publicznymi, organizacjami w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysowej sytuacji
- prowadzenie działalności o charakterze edukacyjno - profilaktycznym w środowisku lokalnym, współpraca z mediami w tym zakresie.

W ramach działalności MOIK w zakresie działań o charakterze psychoedukacyjnym

i profilaktycznym realizowano następujące zadania:

- 1) kontynuowano zatrudnienie psychologów i pedagoga we wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach (w celu udzielania kompleksowej pomocy dla potrzeb uczniów, rodziców, pedagogów i wychowawców),
- 2) zorganizowano szkolenie dla pracowników socjalnych MOPS, kuratorów, pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników KPP i przedstawicieli służby zdrowia w zakresie: „Skuteczna praca z rodziną”,
- 3) realizowana była praca specjalistów w oparciu o „Niebieską kartę”,
- 4) w celu przesłuchań małoletnich ofiar przemocy w rodzinie, na terenie KPP funkcjonował tzw. „niebieski pokój”.

2d/ W ramach aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowano również przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/406/2006 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 26 października 2006r. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii.

W tym obszarze podjęto następujące działania:

- 1) realizowane były przez pedagogów szkolnych programy profilaktyczne, które dotyczyły zachowań prewencyjnych i pomocowych dla dzieci i młodzieży,

2) w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS funkcjonował punkt informacyjno – konsultacyjny ds. narkomanii; w jego ramach udzielana jest pomoc w zakresie:

- a) wstępnej diagnozy uzależnienia,
- b) motywowania do podjęcia leczenia,
- c) kierowania do placówek terapeutycznych,
- d) wsparcia emocjonalnego rodziny,
- e) edukacji dotyczącej uzależnień (skierowanej do rodziny osoby uzależnionej i środowiska lokalnego), motywowania do podjęcia leczenia,

W Ośrodku dostępne są w systemie ciągłym tematyczne materiały informacyjno – edukacyjne (podręczniki, broszury, ulotki).

3) kontynuowano stałą edukację i podnoszenie kwalifikacji kadr w zakresie udzielania specjalistycznego wsparcia osobom dotkniętym problemem uzależnień, przemocy i innymi sytuacjami kryzysowymi.

Koordynatorem obydwu Programów (wymienionych w punktach 2 c i 2 d) był kierownik Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS.

W ramach omawianego celu strategicznego w roku 2012 liczne podmioty realizowały programy oraz podejmowały inicjatywy zmierzające do podniesienia świadomości i aktywizacji oraz zabezpieczenia niezbędnych potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym m.in.:

- MOPS realizował projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu: projekt systemowy pn. „Uwierzyć w siebie – pierwszy krok do przełamania bierności i zdobycia zatrudnienia” w ramach zadania 7.1.1 POKL, w ramach którego wsparciem w postaci zwiększenia kompetencji zawodowych, społecznych i edukacyjnych objęto 83 osoby, zwłaszcza bezrobotnych
- Powiatowy Urząd Pracy realizował projekt współfinansowany ze środków EFS „Czas na pracę” (dla osób do 25 r. życia) oraz projekty współfinansowane ze środków MPiPS: „Aktywizacja osób bezrobotnych do 30 r. życia”, „Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 50 r. życia”, „Program dla osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika”, „Stop bierności” (program aktywizujący dla osób podejmujących działalność gospodarczą) oraz projekt pilotażowy „Twoja Kariera – Twój wybór” (skierowany do osób do 30 r. życia zarejestrowanych w PUP nie dłużej niż 6 miesięcy) – objęto nimi 1605 osób
- programy i zajęcia aktywizujące realizowali również: Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Sieradzu oraz Centrum Edukacji

i Pracy Młodzieży OHP („Nowe Perspektywy” – skierowany do 30 osób: młodzieży bezrobotnej i nieaktywnej zawodowo, w tym uczącej się, w wieku 15 – 24 lata, mającej problemy z przystosowaniem społecznym, zawodowym i edukacyjnym, a także Urząd Miasta w Sieradzu i OPUS; CEiPM OHP oraz CliPKZ współpracowali z Zakładem Karnym w Sieradzu, gdzie realizowane były warsztaty aktywizujące dla osadzonych

- uruchomiona została pierwsza w naszym mieście Spółdzielnia Socjalna, tj. Centrum Wspierania Ruchu Rowerowego CWRR”
  - w Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonuje mieszkanie interwencyjne, przeznaczone dla osób, które przejściowo pozostają w sytuacji zagrożenia życia bądź bezpieczeństwa ze strony otoczenia. Ma ono za zadanie zapewnienie czasowego schronienia kobietom i dzieciom dotkniętym szczególnie drastycznymi sytuacjami kryzysowymi wynikającymi z przemocy w rodzinie; celem mieszkania interwencyjnego jest izolacja od sprawcy i zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy
- 1) swoje działania kontynuuje powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Sieradza z dnia 20 czerwca 2011 roku Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; w jego skład wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta, Starostwa Powiatowego, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”, Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań”. Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą
  - 2) realizując przepisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w MOPS zatrudniono asystenta rodziny, który prowadził pracę z 22 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w miejscu ich zamieszkania. Asystent rodziny zgodnie z Ustawą nie pracował więcej niż z 20 rodzinami w tym samym czasie.
  - 3) Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej zorganizowało cykl szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz propagowania zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego

- 4) Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi przeprowadziło akcję poboru krwi podczas III Pikniku Informacyjno – Promocyjnego „MOPS i Partnerzy”, zorganizowanego w ramach Obchodów Dni Sieradza
- 5) lokalne domy kultury miały bogatą ofertę, wpisującą się w zadania zmierzające do nabywania przez mieszkańców (a zwłaszcza dzieci młodzież) pozytywnych i atrakcyjnych wzorców spędzania czasu, pielęgnowania talentów i rozwoju osobistego; dla przykładu w letnich i zimowych inicjatywach Spółdzielczego Domu Kultury Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej udział wzięło 861 młodych mieszkańców Sieradza.

3. Realizacja kolejnego celu strategicznego „**Zintegrowany system wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych**” objęła następujące cele operacyjne:

- podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień,
- zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji i opieki,
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do realizacji tych zamierzeń przyczynili się przede wszystkim: Urząd Miasta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Domy Pomocy Społecznej, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszenie Sieradzki Klub „Amazonka”, Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Głuchych, Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka”, Sieradzkie Stowarzyszenie Przyjaciół Medycyny Ratunkowej, Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Szpitale, Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Sieradzkiej, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Amicus”, Powiatowa Biblioteka Publiczna, Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu”, Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „AB OVO”, Polskie Towarzystwo Społeczno – Sportowe „Sprawni Razem”, Wspólnota „Wiara i Światło”, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym „Muszelka”, szkoła i przedszkola integracyjne, Straż Miejska, zakłady opieki zdrowotnej, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, Straż Miejska, Domy Kultury, przedszkola i szkoły, wolontariusze, sponsorzy, MOPS.

Wymienieni wyżej koalicyjni partnerzy włączyli się do:

- 1) upowszechniania życia w sprawności poprzez edukację społeczeństwa w zakresie profilaktyki zdrowia (kampanie, akcje, wydawnictwa, punkty profilaktyki zdrowia, pogadanki i prelekcje, reklamy i spoty telewizyjne),

Do istotnych działań w tym zakresie można zaliczyć realizację programów profilaktycznych (przy współudziale środków finansowych Urzędu Miasta), w ramach których przeprowadzono szereg badań dla mieszkańców Sieradza, w tym:

- Program szczepień ochronnych przeciwko żółtaczce – wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (adresaci - mieszkańcy z terenu miasta Sieradza urodzeni przed 1985 rokiem)
- Program profilaktyki raka piersi – USG. (*adresaci* – kobiety z terenu miasta Sieradza w wieku od 30 do 50 roku życia)
- Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka prostaty (*adresaci* – mężczyźni z terenu miasta Sieradza w wieku od 50 roku życia)
- Program profilaktycznych szczepień ochronnych przeciw grypie (*adresaci* - mieszkańcy z terenu miasta Sieradza w wieku 65 lat i więcej)
- Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku (*adresaci* – dzieci z terenu miasta Sieradza urodzone w 2004 r.)
- Program profilaktyczno – edukacyjny przeciwdziałania zachorowalności na cukrzycę (*adresaci* – młodzież z I klas szkół gimnazjalnych)
- Program profilaktyczno-edukacyjny wykrywania raka piersi dla dziewcząt w okresie dojrzewania (nauka samobadania piersi); (*adresaci* – dziewczęta z III klas szkół gimnazjalnych)
- Program profilaktyczno – edukacyjny pn: „ZDROWE ODŻYWANIE” (*adresaci* – dzieci z VI klas szkół podstawowych)
- Program profilaktyczny pn. „NIE nowotworom u dzieci” (*adresaci* - dzieci w wieku od 9 miesięcy do 6 lat z terenu Miasta Sieradza, Realizator – Fundacja Ronalda McDonalda z Warszawy).

Udział w poszczególnych programach był dla jego uczestników całkowicie bezpłatny, we wszystkich programach uczestniczyło 2357 osób.

Urząd Miasta Sieradza promował również badania profilaktyczne proponowane przez NFZ oraz Urząd Marszałkowski. Ponadto podjął się działań na rzecz osób, których stan zdrowia wymaga szczególnej pomocy ratującej życie:

- a) prowadził kampanię edukacyjną dla mieszkańców miasta Sieradza na rzecz przeszczepu, promującą świadomy wybór czyjegoś ocalenia - podjęcia decyzji wyrażenia zgody na potencjalne oddanie narządów w przypadku nagłej śmierci. "Oświadczenie woli" dostępne w Urzędzie Miasta Sieradza (Referat Profilaktyki Zdrowotnej i Dodatków Mieszkaniowych),

- b) informował o możliwości zostania dawcą szpiku kostnego i wpisania do Światowego i Krajowego Banku Dawców Szpiku oraz o miejscu bezpłatnego wstępnego badania i szczegółowych informacji.

Działania samorządu miasta w zakresie profilaktyki zdrowia realizowane były m.in. w obszarze „Miejskiego Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2009-2013” oraz „Miejskiego Program Promocji Zdrowia Psychicznego w latach 2011-2015”.

2) działań mających na celu wyrównywanie szans oraz dążenie do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez rehabilitację zdrowotną (szkolenia, indywidualne i grupowe zajęcia rehabilitacyjne, usprawniające i rozwijające funkcje psychomotoryczne i kondycję psychiczną), tworzenie grup samopomocowych, integrację społeczną i zawodową (m.in. spotkania integracyjne i wycieczki z programami profilaktycznymi, turnusy rehabilitacyjne, wypoczynkowo – rekolekcyjne, organizacja półkolonii dla dzieci o specjalnych potrzebach, prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej, Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, możliwość udziału w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy). Ważne zadanie w dwóch w/w obszarach realizowały również wolontariuszki – członkinie Stowarzyszenia Sieradzkiego Klubu „AMAZONKA”,

3) uzyskania przez osoby chore orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,

4) upowszechniania informacji w zakresie oferowanych form wsparcia i uprawnień oraz tworzenie warunków do zwiększonej dostępności do oferty dla osób niepełnosprawnych (publikacja plakatów, ulotek i informatorów, umożliwienie bezpłatnego korzystania z literatury fachowej i wydawnictw sprzyjających rehabilitacji zdrowotnej, spotkania edukacyjne, współpraca z mediami w celu działań promocyjnych),

5) zwiększania dostępności do rehabilitacji poprzez kierowanie na szkolenia, organizację turnusów rehabilitacyjnych (w roku 2012 skorzystało z nich 308 mieszkańców Sieradza), grupowego pobytu w sanatoriach i ośrodkach wypoczynkowo – rehabilitacyjnych, turnusów instruktazowych i wczasów rodzinnych,

6) organizacji działań wolontarystycznych, grup wsparcia, pomocy usługowej oraz opieki całodobowej dla osób chorych i niepełnosprawnych, bieżące podnoszenie jakości tych usług (w tym: domów pomocy społecznej, usługi Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „AMICUS”),

7) realizacji oraz podnoszenia jakości usług opiekuńczych,

- 8) prowadzenia ośrodków wczesnej interwencji oraz wspomagania, różnorodnych terapii, kół wsparcia, specjalistycznego leczenia oraz opieki hospicyjnej i długoterminowej,
- 9) tworzenia sprzyjających warunków do pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku, a tym samym przeciwdziałanie izolacji społecznej poprzez poprawę możliwości życia osób niepełnosprawnych w środowisku (likwidacja barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – z tych form wsparcia realizowanych przez PCPR skorzystało w 2012 roku 293 mieszkańców Sieradza), wzbogacanie oferty z zakresu rekreacji, turystyki i kultury, wyszukiwanie i prezentację (zorganizowana m.in. przez Koło Terenowe PZN) sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznych dla osób niewidomych i niedowidzących, prowadzenie filii Biblioteki Centralnej PZN przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Sieradzu dla osób z dysfunkcją wzroku);
- 10) prowadzenia opieki, wychowania i nauczania zintegrowanego, poszerzania podstawowej oferty edukacyjnej i wychowawczej szkół, wprowadzanie programów wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (prowadzenie szkoły, klas i przedszkoli integracyjnych, uruchamianie zajęć pozalekcyjnych, kształtowanie umiejętności i kompetencji przydatnych w życiu codziennym oraz niezbędnych w dalszym etapie edukacji, nauczanie indywidualne),
- 11) monitoringu specjalnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnością oraz dążenia do ich zaspokajania ,
- 12) prowadzenia poradnictwa, usług socjalnych i materialnych, spotkań warsztatowych oraz konsultacji specjalistycznych, mających na celu przezwyciężanie sytuacji trudnych i kryzysowych oraz wspieranie rodzin osób niepełnosprawnych we właściwym ich funkcjonowaniu,
- 13) pomocy w załatwianiu spraw oraz uruchamianiu działań samopomocowych,
- 14) wspomagania rozwoju psychomotorycznego dziecka niepełnosprawnego oraz jego integracji ze środowiskiem rówieśniczym (ośrodki wczesnej interwencji i diagnostyczne, prowadzenie świetlic środowiskowych, organizacja imprez integracyjnych, przeglądów twórczości i umiejętności, zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, rewalidacyjne, dogoterapia, logopedyczne, dydaktyczno – wyrównawcze, terapeutyczne),
- 15) pobudzania świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych: prezentacje talentów i umiejętności osób niepełnosprawnych, imprezy integracyjne, propagowanie wiedzy o chorobach),
- 16) ułatwiania dostępu dzieciom niepełnosprawnym do szkoły (w tym znoszenie barier architektonicznych),

17) bieżącego uzupełniania wiedzy przez podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych (również poprzez współpracę i wymianę doświadczeń z krajowymi i zagranicznymi organizacjami placówkami).

Do zadań realizowanych w naszym mieście w tym zakresie można zaliczyć m.in.:

- realizację przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie programu współfinansowanego ze środków EFS **„Droga do samodzielności - aktywizacja społeczna osób w powiecie sieradzkim”**, którego grupę docelową stanowili: 60 osób niepełnosprawnych, 25 osób usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych i innych placówek, 20 osób w wieku 15-25, pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym znajdujących się w rodzinach naturalnych, rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych)
- 1) organizację przez sieradzkie jednostki obchodów Europejskiego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych, Międzynarodowego Dnia Inwalidy, Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych
- 2) realizację przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Dary Losu” projektów współfinansowanych przez Urząd Miasta oraz PFRON: **„Krainy wokół nas”** (celem którego jest zwiększenie samodzielności i zaradności życiowej osób niepełnosprawnych na miarę ich indywidualnych możliwości), **„Rozmowa, zmiana, samodzielność”** (zadania: **informacja, doradztwo, konsultacje, poradnictwo**), **„Edukacja szansą na lepsze życie” skierowanego na aktywizację uczniów niepełnosprawnych i ich rodziców oraz różnorodnych, specjalistycznych form terapii rozwijających umiejętności i zdolności uczniów, np. „Każdy uczeń jest ważny”**
- 3) zorganizowanie Przeglądu Kulturalnego twórczości artystycznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu województwa łódzkiego (m.in. przez Stowarzyszenie „Ab Ovo”)
- 4) kontynuacja przez Stowarzyszenie „Ab Ovo” realizacji dwuletniego projektu „W teatrze życia rodzinnego” w ramach Programu Równych Szans – Kolorowa Akademia, finansowanego ze środków Fundacji Agory i Fundacji im. Stefana Batorego; program obejmuje cykl warsztatów teatralnych dla grupy integracyjnej (dzieci niepełnosprawne i pełnosprawne) oraz wyjazdy do opery i teatru
- 5) prowadzenie zajęć w Ośrodku Adaptacyjnym MOPS Sali Doświadczenia Świata.

4. „System wsparcia seniorów”.

Przedsięwzięcia podejmowane w tym obszarze wpisują się w następujące cele operacyjne:

- poszerzenie i poprawa świadczonych usług,

- przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starych.

Inicjatywy w tym zakresie podejmowali zwłaszcza: Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna, II LO, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Dom Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Parafie, MOPS, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „AMICUS”, wolontariusze MOPS (m. in. z Gimnazjum Nr 3), związki kombatanów oraz pracodawcy, realizując zadania mające na celu:

1) w zakresie wsparcia usługowego

a) świadczenie usług opiekuńczych w domu klienta, mające na celu wspieranie osób w wieku podeszłym oraz ich rodzin w funkcjonowaniu seniorów w warunkach domu rodzinnego

b) wyrównywanie braków środowiskowych poprzez zapewnienie opieki całodobowej oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, społecznych i religijnych w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb, na poziomie obowiązującego standardu (usługi Domu Pomocy Społecznej)

c) szerzenie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym (szkoły, MOPS),

2) w ramach przeciwdziałania izolacji i wykluczeniu społecznemu:

a) działania mające na celu utrzymanie jak najlepszej kondycji psychofizycznej seniorów (integracja, rehabilitacja), a tym samym dążenie do utrzymania w miarę samodzielnego funkcjonowania w dotychczasowym miejscu pobytu

b) zastąpienie aktywności zawodowej poprzez nowe formy działalności: aktywizację społeczną, kulturową i edukacyjną, rozwój umiejętności i zainteresowań oraz tworzenie warunków uczestnictwa seniorów w kulturze i wypoczynku (prowadzenie i rozszerzanie tematyki zajęć Uniwersytetów Trzeciego Wieku przez WSHE i CKU, Dyskusyjnego Klubu Książki, trzech Klubów Seniora przez SSM, Domu Dziennego Pobytu przez MOPS, funkcjonowanie Zespołu Wokalno - Muzycznego „TON” Spółdzielczego Domu Kultury Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej, organizacja środowiskowych imprez kulturalnych pomoc wolontarystyczna i oferta artystyczna dla mieszkańców DPS świadczona m.in. przez uczniów II LO oraz Gimnazjum nr 1)

c) podnoszenie świadomości seniorów o lokalnej ofercie i uprawnieniach osób „trzeciego wieku”

d) wsparcie w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych (np. usługi Jadłodajni MOPS) oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych poprzez organizację spotkań integracyjnych i okolicznościowych (m.in. z okazji świąt państwowych i kościelnych) oraz imprez o charakterze kulturalnym, umożliwienie zaspokojenia potrzeb duchowych (wizyty duszpasterskie w domach)

e) objęcie wsparciem emerytowanych pracowników jednostek

f) objęcie seniorów szczególną opieką i pomocą przez administrację osiedli SSM oraz skierowanie do tej grupy mieszkańców informacji w formie ulotek o możliwościach korzystania z określonych form pomocy świadczonych przez SSM, PCPR, Urząd Miasta i MOPS.

5. W ramach celu strategicznego „Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi” realizowane były n/w cele operacyjne:

- profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej,
- wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Z omówienia 4 pierwszych celów strategicznych, a także z doświadczenia i obserwacji MOPS wynika, że władze Sieradza oraz funkcjonujące na terenie Sieradza instytucje mogą pochwalić się dobrymi praktykami i wolą współdziałania z organizacjami pozarządowymi. Bardzo istotnym jest, że poszczególne organizacje mają coraz większe doświadczenie w podejmowaniu działań zmierzających do integracji lokalnej społeczności oraz do zapobiegania i rozwiązywania jej problemów. Coraz rzadziej pełnią rolę wyłącznie współorganizatorów. Są pomysłodawcami, wnioskodawcami, realizatorami. Stwierdzić należy, że liczne organizacje pozarządowe stały się aktywnymi i fachowymi podmiotami, współuczestniczącymi w budowaniu lokalnej sieci bezpieczeństwa socjalnego. Działania te, najczęściej społeczne, spotykają się z uznaniem oraz chęcią współpracy i wsparcia ze strony władz, instytucji, sponsorów i mediów. Współpraca taka sprzyja szerzeniu wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie wachlarza oferty dla potrzebujących określonej formy wsparcia. Wzmacnia też w środowisku rolę organizacji pozarządowych, które w systemie ciągłym wzbogacają swoje działania o nowe inicjatywy.

Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa, MOPS - jako koordynator działań strategicznych oraz inne sieradzkie podmioty (w tym przedsiębiorcy) aktywnie współpracują z partnerami społecznymi. W miarę posiadanych możliwości pomagają organizacjom pozarządowym w realizacji podejmowanych przez nie zadań. Jest to m.in. wsparcie finansowe (np. w ramach dotacji wykonywania zadań publicznych, dofinansowań ze środków PFRON programów w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki oraz w ramach sponsoringu), ale również wsparcie pozafinansowe, m.in. informacyjne, doradcze, organizacyjne i techniczne.

Dla przykładu - Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa użycza w sposób ciągły pomieszczenia jedenastu organizacjom i stowarzyszeniom na cele społeczno – użyteczne, a także wspiera organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych i profilaktycznych.

Wyrazem dążenia władz miejskich do szerokiej współpracy z organizacjami pozarządowymi jest

„Program współpracy Samorządu Miasta Sieradza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Jego nadrzędnym celem jest budowanie partnerstwa pomiędzy Samorządem Miasta Sieradza a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami. Taka współpraca służyć ma rozpoznawaniu potrzeb mieszkańców i ich zaspokajaniu oraz uaktywnianiu różnych środowisk w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Współpraca z podmiotami programu obejmowała następujące obszary:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
- działalności charytatywnej
- ochrony i promocji zdrowia
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- wypoczynku dzieci i młodzieży
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu
- turystyki i krajoznawstwa
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania ochrony praw dziecka
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Władze naszego miasta są otwarte na nowe inicjatywy, do których zaliczyć można:

- 1) zorganizowanie przez MOPS III Pikniku Informacyjno – Promocyjnego „MOPS i Partnerzy”, którego celem była prezentacja oferty podmiotów, przyczyniających się do przezwyciężania trudnych sytuacji zdrowotnych, społecznych i materialnych mieszkańców naszego miasta
- 2) działalność biura lokalnego łódzkiego Stowarzyszenia Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS – realizatora projektu Ośrodek Ekonomii Społecznej; w ramach projektu OPUS świadczy bezpłatne usługi doradcze i szkoleniowe zarówno dla organizacji pozarządowych, jak i dla osób fizycznych zainteresowanych tematyką ekonomii społecznej, bezpłatne usługi księgowe dla podmiotów ekonomii społecznej; w czerwcu 2011 r. przy współpracy Urzędu Miasta w Sieradzu oraz Sieradzkiego Centrum Kultury OPUS zorganizował Targi Ekonomii Społecznej; ponadto OPUS realizuje ramach projekt „Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej”, którego celem jest zwiększenie aktywizacji

zawodowej i społecznej mieszkańców województwa łódzkiego (w tym mieszkańców Sieradza) poprzez zakładanie spółdzielni socjalnych

- 3) rozpoczęcie działalności na terenie naszego miasta Centrum Wspomagania i Informacji Organizacji Pozarządowych Stowarzyszenia Instytutu Nowych Technologii (w ramach projektu „Trzeci sektor – siłą społeczeństwa obywatelskiego” współfinansowanego ze środków EFS); działania Centrum oferują organizacjom pozarządowym możliwość korzystania z bezpłatnych szkoleń oraz doradztwa indywidualnego (m.in. prawnego i księgowego)
- 4) organizację imprez o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym, integracyjnym, turystycznym i krajoznawczym, spotkań, szkoleń i rozgrywek sportowych - o zasięgu środowiskowym, lokalnym i ponadlokalnym
- 5) uruchomienie na terenie miasta Oddziału Fundacji „DR CLOWN”, która poprzez śmiech i zabawę wspiera pacjentów oddziału pediatrii SPZOZ im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Należy podkreślić, że Prezydent Miasta Sieradza objął honorowym patronatem wiele ciekawych zadań, a w celu inicjowania nowych działań wynikających z aktualnych potrzeb dotyczących współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, powołany został Zespół Konsultacyjny.

Sieradzkie stowarzyszenia działają samodzielnie, ale wspierają się również wzajemnie w działaniach na rzecz środowiska lokalnego. Wdrażają wspólnie koncepcje, uzupełniając swoje zasoby i zdobywają nowe doświadczenia w koalicyjnych grupach tematycznych, potrzebnych w realizacji poszczególnych zadań.

Reprezentanci lokalnych organizacji są członkami powołanej przez Starostę Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Rada zajmuje się rozpatrywaniem, opiniowaniem i omawianiem indywidualnie złożonych przez osoby niepełnosprawne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie wniosków z zakresu dofinansowania do likwidacji: barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się i technicznych oraz dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego. Opiniuje również projekty i programy w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki składane przez poszczególne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ważnym zaznaczenia jest fakt, że zgodnie z zasadą szerzenia dobrych praktyk, współpraca lokalnych podmiotów z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami dialogu społecznego,

wykracza również poza granice Sieradza. Wszystkie partnerskie działania pozwalają na uzupełnianie i poszerzanie oferty miasta (również Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej) dla mieszkańców Sieradza

w zakresie profilaktyki oraz redukcji zagrożeń, zaspokajania niezbędnych potrzeb i przeciwdziałania izolacji społecznej. Stale ulepszane i wzmacniane współpracą działania udawadniają, że przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz potencjału partnerów, można skuteczniej realizować strategiczne zadania.

Dla podkreślenia rangi działań społecznikowskich Prezydent Miasta Sieradza zorganizował Plebiscyt „Sieradzki Wolontariusz Roku 2012”. Podczas uroczystej gali uhonorowanych zostało 11 wolontariuszy, nominowanych przez lokalne podmioty za pracę w dowolnym obszarze życia społecznego na rzecz mieszkańców Sieradza.

III. PODSUMOWANIE

W minionym roku, tak jak w latach ubiegłych, MOPS w Sieradzu był samodzielnym realizatorem zadań Strategicznych, ale też współrealizatorem działań koalicyjnych, w szeroko postrzeganym współdziałaniu z instytucjami rynku sieradzkiego, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Trzeba podkreślić, że wszelkie podmioty działające w obszarze przezwycięzania trudnych sytuacji zdrowotnych, społecznych oraz materialnych osób i rodzin, w oparciu o wcześniej zdobyte doświadczenia stają się fachowymi, a tym samym samodzielnymi podmiotami dialogu społecznego. Celem efektywnego przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, poszczególne jednostki precyzują potrzeby mieszkańców oraz możliwości ich zaspokajania, dokonując diagnozy potrzeb oraz zasobów. MOPS opracowuje m.in. ocenę zasobów pomocy społecznej.

Wartym zaznaczenia jest, że na terenie Sieradza realizuje się coraz więcej projektów z udziałem środków zewnętrznych, pozwalających na coraz bardziej dogłębne niwelowanie braków środowiskowych, a tym samym zapobieganie marginalizacji mieszkańców miasta.

Uznać należy, że realizacja przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu działań, wpisała się w wykonanie podstawowych zadań pomocy społecznej, a wszystkie inicjatywy podjęte w roku 2012 przyczyniły się do realizacji misji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sieradz na lata 2006 - 2013.